

RAKENTAJA

Numero **7**
Perjantai 17.7.2015

MP2 Itella Oyj

8 **Harjavallan** voimalaitos-
työmaalla työskennellään
huimissa maisemissa.

12 **Vuokratyö** sopii joillekin,
kunhan ei ole rosvoja
vetämässä välistä.

14 **Vesipeto** liittää. Kuka
uskaltaa hypätä hurjan
flyboardin kyytiin?

El piperrykselle

Huippukokki Maija Silvennoisen mielestä kokin ammatti on aivan muuta kuin media antaa ymmärtää. Se on paineensietokykyä, asenteen lujutta ja ennen kaikkea duunariammatti!

”Ketä se lämmittää, että lautasella on yksi peukalon kokoinen pala täydellistä lihaa ja paljon pieniä pisteitä.”

Maija Ulmanen

Linnut laulavat ja maisema on vihreä, mutta lämpötila ei ole heinäkuinen. Hirsitalon verannalta katsoessa voi nähdä vanhan maalais-talon. Se ei ole mikään tahansa keskisuomalainen talo. Sieltä tulee hyviä kokkeja. Siitä talosta saa veriperintönä ruuanlaittotaidon. **Maija Silvennoinen** syntyi tämän maalaistalon vanhimmaksi tyttäreksi 1960-luvun alussa. Jo kaksivuotiaana Silvennoisen tytär tiesi, mikä maistui hyvältä ja mikä ei. Missään vaiheessa ei ollut epäselvää, etteikö tyttärestä tulisi isona kokkia.

Periksiantamaton asenne ja palava halu kehittyä paremmaksi on siivittänyt Silvennoisen huippukokkien kapeaan, mutta jatkuvasti kasvavaan kärkeen.

– Olen saavuttanut sen onnellisen aseman, ettei minun tarvitse enää tehdä sellaisia töitä, joita en halua. En mene enää yhteenkään tv-sarjaan tai anna haastattelua, jota en pidä tärkeänä. Haluan keskittyä asioihin, jotka tekevät minut onnelliseksi ja ruuanlaitto on ehdottomasti yksi niistä, Silvennoinen kertoo periaatteistaan.

Kesä on kokille kiireistä aikaa. Silvennoinen on ollut jo yksitoista vuotta yrittäjänä jyvaskyläläisessä vegaanikasvisravintolassa. Lisäksi kesä tuo tulleensa erilaisia festari- ja catering-tilauksia.

– Kesä on ruokavuoden parasta aikaa. On ihanaa saada tuoreita suomalaisia vihanneksia ja marjoja. Toivoisin, että ihmiset hyödyntäisivät tämän vuodenajan mahdollisimman hyvin ruokaa laittaessaan, Silvennoinen sanoo ja heittää samalla ilmoille pyynnön.

– Jos emme aina ostaisi sitä halvinta. Ostaessamme ulkomaalaisia mansikoita suomalaisten si-

jaan, pienennämme suomalaisen marjan sesonkia.

Uudet perunat, porkkanat ja herneet ovat huippukokien lempituotteita keskikesällä. Syksyllä veden kielelle saavat erilaiset sienet ja marjat.

– Kökin mielelläni pellolla ja vedän saappaat jalkaan ja painun metsään aina, kun on vain aikaa. Mustikat pyrin aina hakemaan suoraan metsästä. Mansikoita syön niin paljon kuin vain kerkeän, mutta niitä en pakasta ikinä. Olen ehdottomasti sitä mieltä, että tuoreen mansikan makua ei pysty pakastamaan. Siitä tulee aivan eri marja säilöttyinä. Mielestäni Suomesta saa niin laadukkaita pakastemarjoja, ettei niitä suotta kannata ruveta itse pakastamaan, jos ei välttämättä niin halua, paljon matkusteleva Silvennoinen kertoo.

Vegaanikasvisravintolaa pyörittävä Silvennoinen on itse sekasyöjä. Jos huippukokki saisi valita, hän söisi pelkästään suomalaista riistaa ja kalaa.

– Sen olen huomannut vuosien varrella kasvisravintolayrittäjänä, että kasvien hinta on aivan liian kallis. Ei se mitään halpaa ole. Täytyy olla tarkkana ja tietää oikeat viljelijät, kokki täsmäntää.

Silvennoinen viittaa kintaalla puheille, etteikö muka kasvisruuasta tulisi vatsa täyteen. Hänen mukaansa kasvisruoka oikein valmistettuna on yhtä proteiinipitoista ja ravitsevaa kuin sekaruokaravinto.

– Palkokasvit, pavut, sienet ja pähkinät ovat huippuhyviä kasvisproteiineja.

AmmatINVALINTAKYSYMYKSIÄ

Pitkän uran kokkina tehnyt Silvennoinen on nähnyt fine dining -ravintoloiden kuumat ja kiireiset keittiöt. Mikä ihme saa pysymään alalla, joka on alipalkattu ja jossa on peräti kaksitoistatuntisia työpäiviä?

– Rakkaus. Palava tahto kehittyä ja valmistaa parempaa ruokaa. Kuulostaa kliseiseltä, mutta niin se on. Yrittäjänä ei missään nimessä ole helppoa. Ei sillä pääse rikastumaan muuta kuin henkisesti, mutta päiväkään en vaihtaisi pois. En myöskään kaipaa fine dining -keittiöihin.

Kiire, raaka-aineiden loppuminen ja uusiin tilanteisiin sopeutuminen on kokien ammatissa arkipäivää. Silvennoisen mukaan tärkein piirre hyvässä kokissa on asenne.

– Täytyy pystyä sopeutumaan tilanteisiin ja olemaan kekseliäs. Kommunikaatio on ensisijaisinta keittiössä. Ruuanlaitto on ennen kaikkea tiimityötä. Hyvällä ja nöyrällä asenteella pääsee pitkälle.

Silvennoinen ei ole ikinä törmännyt keittiössä siihen, etteikö häntä otettaisiin tosissaan siksi, että hän on nainen miesvaltaisella alalla.

Ravintolaan astuessaan Silvennoinen tarkistaa ensin yleisilmeen. Salissa ei saa haista vanha rasva ja eikä palanut tuotos. Vaikka hän arvostaa Michelin-tähtiravintoloita on hän sitä mieltä, että ruokaa pitää olla riittävästi lautasella.

– Ketä se lämmittää, että lautasella on yksi peukalon kokoinen pala täydellistä lihaa ja paljon pieniä pisteitä, mitä ihanimpia makuja. Ei se ole enää mitään kokkausta, vaan pikemminkin taiteen tekemistä.

E erityisesti Silvennoisen sydäntä lämmittää se, ettei ravintolakulttuuri ole keskittynyt pelkästään pääkaupunkiseudulle, vaan mahtavia ravintoloita on myös pienemmissä kaupungeissa ja kokit ovat

CV

Maija Sisko Silvennoinen
syntynyt Saarijärvellä 1961

Koulutus:

Yhteiskoulu
Ammattikoulu
Ravintolakoulu
Haagainstituutti

Työtehtävät:

Katriinan Kasvisravintola, Ravintoloitsija
01.04.2004-
Petäys Resort Hotellinjohtaja 01.01.2011-
16.04.2013
Patani Ravintola, Ravintoloitsija 1999-2004
GW Sundmans, Keittiöpäällikkö
Savoy, Keittiöpäällikkö/ Ravintolapäällikkö
Havis Amanda, Keittiöpäällikkö
Nevski, Keittiöpäällikkö
George, Keittiöpäällikkö
Amadeus, Keittiömestari
Palace, kylmäkö / kokki
Rantasipi Laajavuori, Kylmäkö/ kokki
Rantasipi Summassaari, Kylmäkö/ kokki

Keittokirjat:

Ruiskirja
Aitoja makuja, Lappi lautasella
Suomalainen kalakeittokirja
Osterikeittokirja
Kokkaa itse nuorten keittokirja
Kaalikeittokirja
Maijan riistakeittokirja
Maijan lihakeittokirja
Maijan kasviskeittokirja
Maijan kalassa
Maija Maalla
Chef du Cuisine
Nature`s Table
Juhlaruoka keittokirja
Arkiruoka keittokirja
Jouluruoka keittokirja
7 Bon Apetit ohjelmaan pohjautuvaa

rohkeasti lähteneet takaisin synnyinseuduilleen näyttämään ammattitaitoaan.

– Viimeksi parhaimman ravintolakokemuksen sain jyvaskyläläisessä Pöllövaarissa. Maut, palvelu ja tunnelma olivat kerrassaan fantastisia. Yksinkertainen on kaunista ja maukasta. ■

Maijan kesäresepti

Kananpoikaa ja raparperia

4 kpl (noin 550g) ohuita kananpojan rintafileitä

Marinadi

3 rkl öljyä
1 tl curryä
½ tl kanelia
2 tl hunajaa
suolaa

4 kpl 10 cm pätkeä raparperia
4 viipaletta pekonia tai ilmakuivattua kinkkua

Sekoita marinadi ainekset ja laita fileet marinadiin. Marinoi huoneenlämmössä puoli tuntia.

Kiepauta fileet raparperin ympärille. Kiedo ympärille pekoni- tai kinkkuviipalet. Paahda paistinpannalla tai grillissä pinta kauniin ruskeaksi. Laita 200 asteeseen uuniin noin 8 minuutiksi. Kypsennä grillissä jälkilämmöllä kannen alla noin 10 minuuttia kunnes liha on kypsää. Nauti raikkaan vihreän salaatin kera.

Asukkaat, ne paskiaiset

TUOMAS ENBUSKE haukkui tyylilleen uskollisena viime viikon blogissaan PAMin kampanjan, jossa PAM kehotti jäseniään jakamaan toisten pamilaiden kanssa instagramissa ”haastavia” hetkiä asiakkaiden kanssa. Enbusken mielestä se oli tietenkin PAMin halua pilkata ja aliarvioida asiakkaita, ei raskasta asiakaspalvelutyötä tekevien ihmisten yhteinen ja ironinen tapa purkaa silloin tällöin puhkeavaa vitutusta.

Rakennusalalla moni työntekijä joutuu tekemään asiakaspalvelutyötä työmaalla. Putkiremontissa liikutaan ihmisten kotona ja ollaan koko ajan tekemisissä asiakkaiden eli niiden kuuluisien loppukäyttäjien kanssa. Eikä se aina ole mitään herkkua.

Rakennusmiehiä ja naisia haukutaan siitä, että he menevät ihmisten kotiin likaisin kengin, suunnilleen keskellä yötä lekan kanssa, hakkaamaan huvikseen rikki kylpyhuoneita. Kyllä ne sellaiset ajat ovat takanapäin. Pääosa työntekijöistä tajuaa hyvin, että ihmisten kanssa pelataan näitisti ja yritetään aiheuttaa niin vähän asumishaittaa kuin vain on mahdollista. Töitä tehdään kuitenkin kovassa aikataulupaineessa, toisen käskystä ja jos suunnittelu on tehty huonosti, siinä kärsivät sekä tekijä että asiakas.

Eikä kukaan puhu siitä, miten asiakkaat kohtelevat rakennusväkeä. Ei ole ihan yksittäinen kerta, kun olen kuullut, että perheessä on katsottu liikaa 1960-luvun pehmopornoa ja rouva odottaa baby-

doll-yöpaidassa putkimestä rassaamaan. Purkporukka saa sekopäisen ammattivalittajan niskaansa, kun hommia tehdään silloin kun on käsketty. Lakimies syynää viivottimen kanssa jokaisen listan ja jos yksikin on millin verran vinossa, ollaan menossa oikeuteen. Remonttimaalari löytää pahimmassa tapauksessa pommin jäljiltä olevasta kämpästä patjalta nukkumassa huumehöyryisen sekakäyttäjän, joka on kyllä häädetty, mutta ei ole suostunut lähtemään.

Pientä armoa siis kaikille asiakaspalvelijoille. Kai hekin saavat joskus – edes huumorilla – valittua. ■

Invånarna, de skitstövlarna

TUOMAS ENBUSKE skällde trogen sin stil i sin blogg förra veckan ut PAMs kampanj, där PAM uppmanade sina medlemmar att dela med sig av sina ”utmanande” stunder med kunder till andra PAM-medlemmar på instagram. Enbuske ansåg förstås att PAM vill häna och nedvärdera kunderna, och inte att det är ett gemensamt och ironiskt sätt för folk med ett tungt kundbetjäningjobb att ge utlopp för den frustration de kan uppleva i sitt arbete.

Inom byggbranschen måste många arbetstagarer göra kundbetjäningarbete på bygget. Vid stambyte rör de sig hemma hos folk och är hela tiden i kontakt med kunderna dvs. med de där berömda slutanvändarna. Och det är alltid inte så lätt.

Byggarlarna och -kvinnorna får skäll för att de kommer in i folks hem med smutsiga skor, ungefär mitt i natten med en slägg och att de för sitt stora nöjes skull slår sönder badrum. De tiderna är nog förbi. Huvuddelen av arbetstagarerna begriper mycket väl att man ska ta det lugnt med folk och försöka förorsaka så lite morgonstörningar som det bara är möjligt. Men arbetet utförs under hård tidspress, på order av andra och om planeringen har gjorts dåligt, så lider både arbetaren och kunden.

Och ingen talar om hur kunderna behandlar byggarna. Det är fler än någon enstaka gång jag har fått höra att man i familjen har tittat på mjukporr från 1960-talet och att frun väntar i din ba-

bydoll-pyjamas att byggaren ska börja rensa rören. Rivningsgänget får en virrig person, som gjort besvärställande till sitt yrke, i nacken på sig om de utför jobbet då de fått order att göra det. Juristen granskar med linjal varje list och om en enda är en millimeter sned, så hotar man med rättegång. Renoveringsmålaren hittar i det värsta fallet en knarkvirrig blandmissbrukare sovande i en kryptin som ser ut som efter ett bombnedslag. Knarkaren har förvisso vräcks, men vägrat flytta.

Ha lite nåd med alla kundbetjäna. Visst ska också de ibland – om så bara med humor – få klaga. ■

Kannen kuva: Johanna Hellsten

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

Tehdäänkö yhteiskuntasopimus?

Maan hallitus tavoittelee Suomen vientisektorin kilpailukykyä parantamista ja julkisen sektorin palvelujen tuottamista vähemmällä rahalla.

Hallituksen mukaan kilpailukykyä parannetaan alentamalla kaikkien suomalaisten palkkoja. Halvemmat tuotteet riistävät markkinatilaan kilpailijamaiden kuten Saksan ja Ruotsin tuotteilta.

Hallituksen palkanalennussuunnitelma koskee myös julkista sektoria. On veronmaksajien etu, jos sama tuotos saadaan aikaan pienemmällä palkoilla. Säästö pienentää siten myös velanoton tarvetta.

Hallitus näkee myös tarpeelliseksi leikata muun muassa koulutuksesta, terveydenhoidosta, hallinnosta, turvallisuudesta... Myös tulonsiirtojen leikkauksista on hallitusohjelmaa tehtäessä päätetty. Esimerkiksi opintotukea, lapsilisä ja työttömyysturvaa halutaan leikata.

Kreikan jäljet pelottavat. Jos maa joutuu ylivelkaantumisen takia polvilleen Kansainvälisen valuuttarahaston sekä Euroopan poliittisen eliitin ja rahavallan edessä, ei kansanvallasta ole oikeastaan mitään jäljellä. Maa ja kansa ovat käytännössä letkuissa vailla tulevaisuuden näkymiä.

Hallitus pyrki keväällä yhteiskuntasopimukseen. Tarkoitus oli hankkia palkansaajajärjestöjen allekirjoitus palkanalennuksille ja työolainsäädännön rajuille,

vanhaa isäntävaltaa henkiville muutoksille, jotka ovat työnantajajärjestöjen tavoitteita.

Palkansaajien keskusjärjestöt vastuullisesti kieltäytyivät sopimuksesta. Palkanalennus alentaisi talouden kokonaiskysyntää, joka ratkaisee työllisyyden. Suomen teollisuuden palkat ja sosiaalivakuutusmaksut olivat viime vuonna Suomessa 35,9 euroa, Ruotsissa 41,8 euroa ja Saksassa 37,1 euroa tuntia kohti. Kun työn tuottavuus huomioidaan, ovat vientihirvu Saksan kustannukset näistä maista korkeimmat!

Sopimusesitys oli sisältönsä puolesta muutenkin mahdoton. Se olisi myös kaavamaisesti ja harkitsemattomasti muuttanut työmarkkinoiden toimintatavan. Työlainsäädännön ja ansiosidonnaisen sosiaaliturvan, kuten työttömyysturvan muutokset valmistellaan keskusjärjestöjen ja valtion kesken, kolmikannassa. Elämäkokemus kertoo, että malli toimii.

Työllisyys- ja kasvusopimuksen jatkosta sovittiin juuri. Seuraavan työehtoratkaisun rakenteluun on siis aikaa. Esimerkiksi rakennusalalla mahdollinen kolmannen vuoden sopimus sitoisi työehtosopimukset vuoden 2017 helmikuun loppuun saakka.

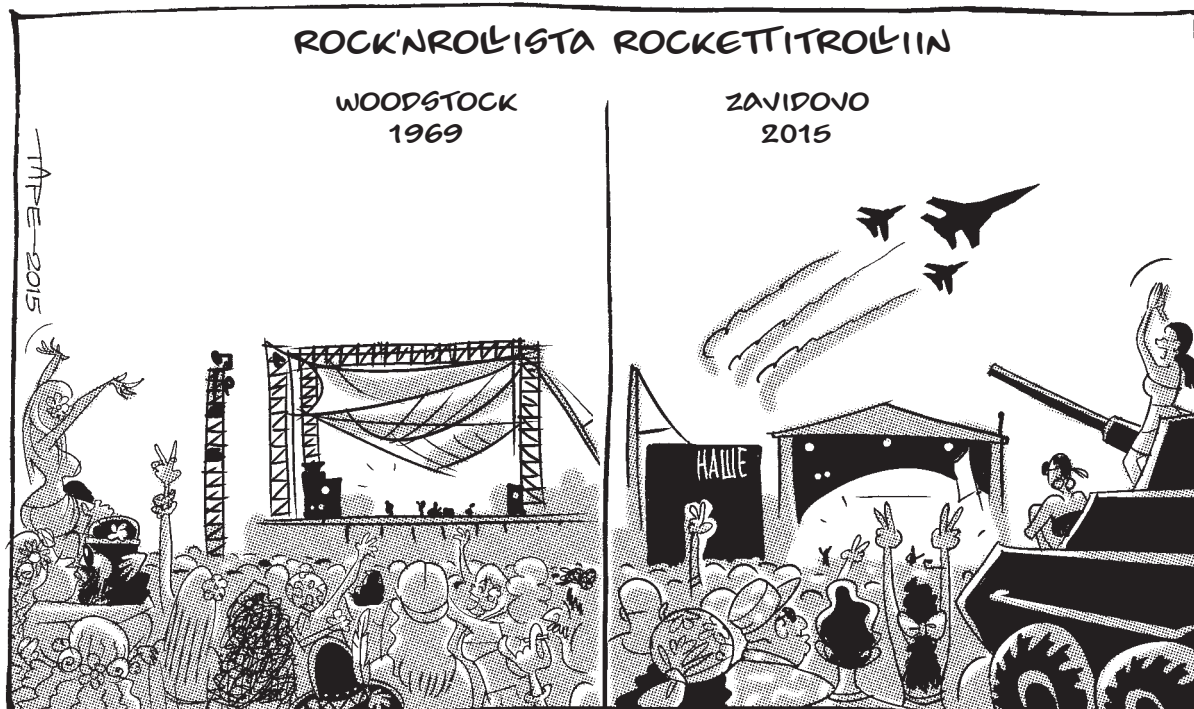
Hallituksen mukaan pitäisi kuitenkin tehdä uudestaan valmisteltu yhteiskuntasopimus elokuun loppupuolella. Tämä on erikoinen vaatimus, joka saattaa sotkea työmarkkinoita sen sijaan, että se lisäisi vakautta.

Kuukauden rakennuskuva

Kuvaaja: Maija Ulmanen
Paikka: Kaisaniemi, Helsinki
Aika: Heinäkuu 2015

Mitä? Kuumaa hommaa! Tuhansien järvien maa on tänä kesänä täynnä isoa ja pientä rakennustyömaata. Helsingin Kaisaniemessä raitiovaunukiskot saavat uuden näpäkän ilmeen ammattimiehen käsittelyssä.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

vt. päätoimittaja
 Johanna Hellsten

toimittaja/toimitussihteeri
 Maija Ulmanen
 Heikki Korhonen

taitto
 Aste Helsinki Oy

tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
Helsingin Editele Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin (014) 411 2128,
 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@editele.fi

Tilaushinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino Oy, Forssa

Helsinki 2015 ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 14.8.2015

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 31.7.2015**.

2015

Numero	Aineistopäivä	Ilmestyy
8	31.7.	14.8.
9	28.8.	11.9.
10	2.10.	16.10.
11	30.10.	13.11.
12	27.11.	11.12.

Osastojen, ilmoittajien ja avustajien kannattaa huomioida, että viimeinen lehden aineiston toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse!

Osastojen kokous- ja tapatuma-ilmoitukset toimitetaan osoitteella:
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi tai
 Rakentaja-lehti/ilmoitukset
 PL 307, 00531 Helsinki
 Osasto-ilmoitusten hinta 1 €/mm.

Kouluttautumalla

VERKOSTOITUMISTA VARMUUTTA VOIMAA

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PERUSKOULUTUS, Imatran Valtionhotelli, Imatra

Yhteismieskurssi	21.-22.9.
Luottamusmiesten peruskurssi, osa 1	21.- 23.9.
<i>Luottamusmiesten peruskurssi, osa 2</i>	<i>2.- 3.11.</i>
Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 1	21.- 23.9.
<i>Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 2</i>	<i>2.- 3.11.</i>

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN JATKOKOULUTUS, Siikaranta, Kirkkonummi

Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 1	28.- 30.9.
<i>Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 2</i>	<i>19.- 21.10.</i>
Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 1	28.- 30.9.
<i>Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 2</i>	<i>19.- 21.10.</i>

Kurssista ei aiheudu kuluja yrityksen tai työmaan luottamustehtävässä toimivalle Rakennusliiton jäsenelle. Koulutussopimuksen mukaan työnantaja maksaa tehtäväkohtaisen koulutuksen ajalta täyden palkan.

Rakennusliitto maksaa opetuksen, ruokailun ja tarvittaessa majoituksen. Matkakustannukset korvataan julkisen kulkuneuvon mukaan tai omalla autolla 0,25 €/km.

Lisäksi kurssin järjestäjä laskuttaa ruokarahan työnantajalta koulutussopimuksen mukaisesti.

Toimita kurssihakemuksesi viimeistään 3 viikkoa ennen koulutus@rakennusliitto.fi tai Rakennusliitto/ kurssisihteeri, PL 307, 00531 Helsinki.

Pyydäthän työnantajaltasi allekirjoituksen lisäksi merkinnät niihin kurssihakemuksen kohtiin, jotka käsittelevät ansionmenetystä ja opintovapaata.

Kaksiosaisen kurssin eri osille riittää yksi hakemus, merkitse siihen molempien kurssien ajankohdat.

Lisätietoja: koulutus@rakennusliitto.fi
Juhani Lohikoski puh. 050 366 1171
Sissi Kähkönen puh. 020 774 3076

 Rakennusliitto

Uusia oppeja eteenpäin

Ammattikoulujen opettajat saavat ilmaista koulutusta kosteus- ja homevauriokorjauksista.

Johanna Hellsten

Kun rakennuskanta vanhenee ja korjausrakentamisen määrä kasvaa, tarvitaan lisää kosteus- ja homevauriokorjauksen osaamista ja koulutusta. Osaamistarve kasvaa koko ajan, kun kokeneet, eri aikakausien rakennusmenetelmien asiantuntijat jäävät eläkkeelle. Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK) järjestää rakennusalan ammatillisille opettajille ja opetuksesta vastaaville henkilöille ajankohtaista koulutusta kosteus- ja homevaurioiden ennaltaehkäisyä ja korjaamisesta.

– Me toivomme, että opettajilta menee uusi oppi eteenpäin ammattikouluissa opiskeleville, projektipäällikkö **Marja Savolainen** HAMK:sta sanoo.

Savolaisen mukaan ympäristöministeriön kosteus- ja hometalkoot-toimintaohjelmassa on syntynyt paljon uutta tietoa kosteus- ja homevaurioista ja niiden korjaamisesta.

– Erityisesti erilaisista rakennusmateriaaleista sekä eri aikakausien rakennustavoista on uutta tietoa, ja tämä on hyvä tapa saada sitä eteenpäin.

Maksuton koulutus alkaa tämän vuoden marraskuussa ja siihen sisäl-

tyy kahdeksan koulutuspäivää. Koulutus perehdyttää kosteus- ja homevaurioiden ennaltaehkäisyyn, rakennusfysikaalisesti riskialttiisiin rakenteisiin ja materiaalien vaurioitumismekanismiin. Koulutuksessa tutustutaan kuntotutkimuksiin aitojen vahinkokohteiden kautta sekä tehdään mittausten menetelmien harjoituksia Hämeen ammattikorkeakoulun rakennuslaboratoriossa. Koulutuksen aikana perehdytään korjausvaihtoehtoihin ja niihin sisältyviin riskeihin

– Olemme saaneet paljon kyselyjä koulutuksesta jo nyt myös sellaisilta henkilöiltä, jotka eivät ole opetushenkilöstöä. Koulutukseen voidaan ottaa vain 18 henkilöä ja heidät otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä, ja ensisijaisesti siihen otetaan toisen asteen oppilaitosten opettajia, Savolainen kertoo.

Koulutuksen aikana on ajatukseen, että opettajat työstävät omavalintaiseen aiheeseen liittyviä opetusmateriaaleja suoraan opetuskäyttöön. Oppimateriaalin laadinnassa lähtökohtana ovat rakennusalan ammatillisen perustutkinnon opetus suunnitelmat ja opettajien omat erityisosaamisalueet. ■

Jos niitä helteitä tulee...

Juo ja pidä taukoja.

Jos työpaikan lämpötila helteellä ylittää +28 astetta, on jo kevyissä ja keskikirkaissa pakkotahtisissa töissä vähennettävä työntekijöiden altistusajaa lämmölle.

- Työnantajan on teknisin toimenpitein huolehdittava siitä, että lämpötila työpaikalla pysyy alle +28 asteen, kun ulkoilman lämpötila on normaali eli alle hellelukumän +25 astetta. Rakennusalalla työskentelevistä kuitenkin vain pieni osa on ilmaston piirissä. Lähinnä vain autonosturinkuljettajilla ja uusimpien tai modernisoitujen torninosturien kuljettajilla on ilmastoitu työympäristö.
- Jos tekniset toimenpiteet eivät riitä, ja muutoinkin, jos lämpötila nousee yli +28 asteen, työntekijöiden työaika on lyhennettävä. Työntekijöiden altistusajoiksi ovat vakiintuneet 50 minuuttia tunnissa, kun lämpötila on alle +33 astetta. Siten työntekijän on pidettävä tunnissa yksi kymmenen minuutin tauko. Kun lämpötila nousee yli +33 asteen, työntekijän on pidettävä yksi 15 minuutin tauko tunnissa.
- Jos lämpötila nousee tästäkin tai jos työ on fyysisesti raskasta, on ryhdyttävä erityisiin suojava toimiin. Sellaisia ovat työntekijän lämpösairausriskin selvittäminen, erityisen suojavaarustuksen käyttö ja tiheimmät tauot työssä.
- Jos työympäristön lämpötila nousee liian korkeaksi, ihmisen lämpötaapaino voi järkyttyä sisäelinten lämpötilan nousun takia. Sydän lyö kuumassa nopeammin ja pintaverenkierto voimistuu. Kaikesta tästä seuraa se, että lihakset väsyvät. Lisäksi hikoilu vaikeuttaa elimistön neste- ja suolatasapainoa. Jos hikoilua nestettä ei korvata juomalla, elimistö kuivuu.
- Lämpöuupuminen syntyy fyysisen kuormituksen, kuumuuden ja puutteellisen nesteytyksen yhteisvaikutuksesta. Lämpöuupuminen voi kehittyä hitaastikin useiden päivien aikana. Lämpöuupuminen voi lisätä tapaturmariskiäkin. Helteellä työntekijän on juotava riittävästi, 1,5–2 desilitraa kerrallaan ja 3–4 kertaa tunnissa. Ensimmäinen nestetankkaus kannattaa tehdä jo töihin lähdettäessä. Suuri kertajuominen voi aiheuttaa huonovointisuutta, hölskymistä mahassa, koska suolistosta imeytyy nestettä vain vajaa litra tunnissa.
- Kylmä ja hiilihappoinen juoma on huono valinta nesteytykseen. Lyhyissä kuumu-altistumisissa pelkkä vesi riittää nesteytykseen. Kovissa ja pitkissä kuormituksissa pitkäketjuista sokeria sisältävät urheilujuomat ovat sopivia. Itse noin kolmeprosenttiseksi sekoitettu marjamehu, jossa on kaksi ruokalusikallista sokeria litraan nestettä, vastaa erikoisjuomia. Sitä makeimmat juomat imeytyvät elimistöön hitaasti. ■

Kuka maksaa verot?

Verotusta koskevassa keskustelussa usein tehdään oletuksia siitä, kuka tosiasiaa maksaa verot. Asia on kuitenkin piirun monimutkaisempi kuin ensisilmäyksellä voisi päätellä. Keskustelu on omiaan muuttumaan sekavaksi, koska ekonomistitkaan eivät läheskään aina selitä, mistä heidän joskus arkipärjien vastaiset argumenttinsa kumpuavat.

Yksi taloustieteen nyrkkisääntö verotuksesta on, että sillä, kuka paperilla veron tilittää ei ole mitään merkitystä – ainakaan niin kauan kuin verojen välttelymahdollisuudet eivät riipu maksajasta. Vero luo joka tapauksessa veron suuruisen kiilan myyjän saaman ja ostajan maksaman hinnan välille, eikä sen tilittäjällä ole väliä. Sekä myyjät että ostajat ovat kiinnostuneita heitä koskevasta hinnasta, ja veron tilittäjäkin osaa laskea, mikä heidän saamansa hinta on.

Yksinkertaisimmillaan voidaan ajatella, että esimerkiksi hyödykevero vain nostaa tuotteen hintaa veron määrällä. Hyödykkeen hinta ei kuitenkaan todennäköisesti nouse veron koko määrällä, koska korkeampaa

hintaa vastaa tyypillisesti matalampi myyty määrä. Myyjä nostaa hintaa sen verran, että myytävä määrä ja uusi hinta veroilla vähennettynä maksimoivat voiton. Samoin kuluttaja taas maksaa veroa hieman korkeamman hinnan kautta. Vaihdettu hyödykemäärä on joka tapauksessa todennäköisesti pienempi kuin ennen veroa.

Se, kumman kannettavaksi vero enemmän kallistuu, riippuu siitä kumpi vastaa hinnan muutokseen suuremmalla käyttäytymisen muutoksella. Vero kohdistuu enemmän siihen osapuoleen, jonka kysyntä on joustamattomampaa hinnan suhteen. Näin on jos esimerkiksi kyseessä on tuote, jonka hankkimisessa kuluttajalla ei ole valinnanvaraa, vaan ostettu määrä on jotakuinkin sama hinnasta riippumatta.

Esimerkiksi peruselintarvikkeiden subventointi köyhissä maissa tai ruoan alempi arvonlisävero perustuu ajatukseseen siitä, että ne ovat köyhille välttämättömyshyödykkeitä. Hyödykeverotuksen ja subventioiden käyttäminen tulonjaon tukemiseen on kuitenkin ekonomistien mielestä usein huono

idea. Monia perushyödykkeitä käyttävät myös varakkaammat henkilöt, ja joskus jopa rahamääräisesti enemmän kuin köyhät, eli tuen kohdentuminen köyhimpiin voi olla heikkoa ja ennalta-arvaamatonta. Tulonjakkoon kun voi puuttua myös suorilla tulonsiirroilla.

Huono uutinen on myös se, että veroteorian nyrkkisääntöjen mukaan kannattaa itse asiassa verottaa kovimmin juuri niitä asioita, joissa vero aiheuttaa pienimmän käyttäytymisen muutoksen ja joissa ihmiset ovat siis pakotettuja maksamaan veroa. Verotuksen vääristävyys ja sen aiheuttama hyvinvointitappio kun kumpuaa juuri käyttäytymismuutoksista. Toisaalta esimerkiksi siihen, kuka loppujen lopuksi maksaa yhteisöveron, ei ole olemassa täysin yksiselitteistä vastausta.

Koska verotuksen vaikutus riippuu monista tekijöistä, aina ei ole mahdollista sanoa etukäteen, kuka veron maksaa. Huolellisella analyysillä voidaan arvioida lopputulosta hieman tarkemmin. Oletukset vaikutuksista on hyvä perustaa myös aiempiin kokeiluihin ja kokemuksiin. ■

Kuva: Maarit Kyöharju

Ekonomisti **Mari Kangasniemi** on Palkansaajien tutkimuslaitoksen erikoistutkija, joka on erikoistunut työn taloustieteen ja tuottavuuden tutkimukseen. Kangasniemen kolumni ilmestyy joka toisessa Rakentajassa. Kangasniemen mietteitä saadaan taas kuulla lisää syyskuun Rakentajassa.

Hyödynnä kokemus

MUUNTOKOULUTUS TALONRAKENNUS TT-RAT

Muuntokoulutuksessa hyödynnät oman osaamisesi ja kokemuksesi. Koulutuksen tavoitteena on kouluttaa pitkän työuran ja kokemuksen omaavista työntekijöistä osaavia työnjohtajia. Kolmivuotisen monimuoto-opiskelun aikana suoritetaan Rakennustuotannon ammattitutkinnon (RAT). TT-RAT 9 alkaa 22.9.

Lisätietoja www.rateko.fi tai Juha Riihimäki, puh. 040 574 8676, juha.riihimaki@rateko.fi tai Janne Mäenpää, puh. 050 342 7832, janne.maenpaa@rateko.fi

TEEMAKOULUTUS

Rakennusten sisäilmaongelmien ja kosteusvaurioiden korjaaminen, Vantaa 26.8.

Puhtausluokka P1 rakennus- ja ilmanvaihtotyössä, Vantaa 1.9.

Onnistu pölynhallinnassa, Vantaa 15.9.

HENKILÖSERTIFIOINTIKOULUTUS

Rakenteiden kosteuden mittaaja, Vantaa 9.9.

Rakennusten lämpökuvaaja, Hämeenlinna 22.9.

Rakennusten tiiviyyden mittaaja, Hämeenlinna 22.9.

Asbesti- ja haitta-aineasiantuntija, Vantaa 27.10.

Katso lisätietoja koulutuksista ja tutkinnoista www.rateko.fi tai soita 09 12 991

Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO www.rateko.fi

RAKENNUSALAN TYÖNJOHTAJAN KOULUTUS

-rakennustuotannon ammattitutkinto

Koulutus on tarkoitettu sinulle, joka

- olet kokenut rakennusalan ammattimies ja haluat kouluttautua TYÖNJOHTAJAKSI
- olet AMK-insinööri ja työmaamestari ja haluat lisäkoulutusta
- toimit työnjohtajana tai esimiehenä ja haluat kehittää ammattitaitoasi
- toimit yrittäjänä talonrakennus- tai infra-alalla

Voit käydä koulutuksen työsi ohessa, sillä noin 1,5 vuoden pituisessa koulutuksessa on lähipäiviä 17. Lisäksi käytössäsi on sähköinen oppimisympäristö. Koulutuksen voit suorittaa omaehtoisena, jossa omarahaisuusosuus on 800€ tai oppisopimuskoulutuksena.

Rakennustuotannon ammattitutkintoon valmistavat koulutukset käynnistyvät neljällä eri paikkakunnalla. Ehtona riittävä ryhmäkoko. Valitse paikkakuntasi ja tule mukaan:

pääkaupunkiseutu 1.9.

Oulu 3.9.

Jyväskylä 2.9.

Seinäjohti 9.9.

Katso lisää www.jakk.fi/rat tai soita Martti Luuro p. 040 546 8118 tai Harri Syrjälä p. 0400 904 671, etunimi.sukunimi@jakk.fi

KOULUTA ASENTAJASI SERTIFIOIDUIKSI MUOVIPUTKIHITSAAJIKSI

Miksi hitsaajien kouluttaminen kannattaa?

- muoviputkien hitsaaminen vaatii erityisosaamista
- vuotava liitos on tyypillisin virhe muoviputkijärjestelmässä
- liitoksen peittäminen voi aiheuttaa tuhansien eurojen vanhingon
- koulutettu muoviputkihitsaaja osaa välttää tyypillisimmät virheet asentamisessa
- sertifioidut hitsaajat ovat osaavan ja korkeaan laatuun sitoutuneen yrityksen tunnusmerkki
- hitsaajat ja yritykset on merkitty Inspecta Sertifiointi Oy:n rekisteriin

Sertifioidulla hitsaajalla on muoviputkihitsaajan pätevyyskortti, joka on tunnus työpätevyydestä ja hitsausmenetelmien tuntemuksesta. Muoviputkihitsaajien koulutus- ja sertifiointijärjestelmän yhtenäinen koulutusohjelma pätevyitysmekanismien varmistamiseksi osaamisedellytykset luotettavasti pitäviin liitoksiin.

Toteutamme yrityksille räätälöityä koulutusta myös yrityksen omissa tiloissa. Ota yhteyttä: Esa Martonen p. 040 550 7604 tai Tero Koski p. 044 735 5519, etunimi.sukunimi@jakk.fi

www.jakk.fi

Kokemäenjoessa sijaitsevan Harjavallan voimalaitos tuottaa laajennuksen jälkeen puolet enemmän sähköä kuin tähän asti: tulevaisuudessa saadaan koskesta jokainen pisara talteen, eikä ohijouksutusta tarvita edes tulvien aikaan.

”Kyllä tämä kerrostalotyömaan voittaa”

Harjavallan voimalaitokselle rakennetaan lisää tehoa.

Kerrankin jotain muuta kuin niitä ikuisia kerrostaloja! Näin huudahtavat Harjavallan voimalaitostyömaan rakentajat kuin yhdestä suusta kun heiltä pyytää kommentteja kohteesta.

– Ulkoilmatyömaa, vesi solisee vieressä, lohjet ja taimenet pomppivat virrassa. Meikäläiselle ulkoilmaihmiselle tämä sopii. On ollut aurinkoa ja sadetta sopivassa suhteessa, rakennusmies **Olavi Taavela** kertaillee kokemuksiaan.

– Mielenkiintoinen työmaa, voittoa kerrostalon tekemisen moninkertaisesti. Ei näin erikoista kohdetta kovin usein vastaan tule, raudoittaja

Vesa Vanhatalo arvioi.

Miesten työpaikkaa ympäröivät jylhät padon seinämät. Korkeuseroja työmaalla on peräti 40 metriä, mikä tuo oman värinsä tekemiseen.

Vähällä väellä

Kokemäenjoessa sijaitseva Harjavallan voimalaitos on yksi Suomen suurimmista vesivoimaloista. Vuonna 1939 valmistuneessa laitoksessa on pyörinyt kaksi turbiinia generaattoreineen. Sähköä on tuotettu maksimissaan 73 megawattia, mikä riittäisi karkeasti laskien 10 000 sähkölämmitteisen omakotitalon vuotuisen sähkönkulutukseen.

Nyt vanhat koneet on tarkoitus modernisoida ja samalla asennetaan yksi uusi. Tuloksena sähköntuotannon lasketaan kohoavan 73:sta 110 megawattiin. Laajennuksen jälkeen ei edes talven ja kevään vesihuippujen aikana tarvitse juoksentaa vettä turbiinien ohi, vaan kaikki vesivoima otetaan talteen sähkön tuottamista varten.

Voimalaitoksen omistaa Länsi-Suomen Voima Oy, jonka osakkeista niukkaa enemmistöä pitää hallussaan UPM-Kymmene. Skanska vastaa voimalaitoksen uusimisen rakennustöistä: koneasema, tuloputki, imuputki, vesiputki, työpato...

Betonityöt ovat erittäin vaativia. Paksuimmillaan raudoitettu betonseinämiä on lähes neljän metrin vahvuinen.

– Vaikeinta on työpadon tekeminen. Padon on oltava lujaa tekoa, koska sen takana on Porin kaupunki tuolla alajuoksulla muutaman kymmenen kilometrin päässä, vastaava mestari **Jyrki Ojala** sanoo.

– Minä taas pitäisin vaikeimpana vanhojen, 160 tonnia painavien koneiden nostoa lattialle korjattavaksi. Siinä ei parane tehdä virhettä, tilaa-

Rakennusmies **Olavi Taavela** sanoo viihtyvänsä voimalaitoksen laajennuksella: saa olla ulkoilmassa ja isot kalat pomppivat vieressä solisevassa Kokemäenjoessa.

jan edustaja, työmaapäällikkö **Hari Torniainen** toteaa.

Aikanaan tehty hyvää työtä

Kun vuonna 1939 valmistuneita rakenteita on purettu, on paljastunut

Harjavallan voimalaitoksen laajennus

- Voimalaitos valmistui Kokemäenjokeen vuonna 1939
- Kaksi turbiinia korjataan ja yksi uusi asennetaan
- Kokonaiskustannusarvio 40 milj. euroa, josta rakennustöiden (Skanska) osuus noin 5 milj. euroa
- Rakentajia enimmillään 25–30, Skanskan rakentajia vajaat 10
- Laajennustöihin kuuluu myös kalahautomon rakentaminen

Mielenkiintoinen työmaa, arvioi voimalaitoksen laajennusta raudoittaja Vesa Vanhatalo.

kykeviä raudoituksia. Kaikkein kriittisimpiä paikkoja on lujitettu jopa rautatiekiskolla.

– Silloin 76 vuotta sitten on raudoituksessa käytetty sileää rautaa eikä harjaterästä, kuten nykyään. Niinpä pito on saatu aikaan niin, että raudan päihin on tehty koukut, pääraudoittaja Vanhatalo kertoo.

Voimalaitostyömaan raudoittamiseen ei urakkatyö sovi: seinärakenteet ovat monimutkaisia ja luseerauksia on paljon. Seinät päättyvät kallioon, mikä tuo oman lisänsä työhön: kalliiseen porataan tapit, joihin hitsataan työraudat kiinni.

– Ei täällä paljon suoria seinä ole. Paljon joutuu fundeeraamaan, joten ei tämä vauhdikkaasti suju, Vanhatalo selostaa.

Työmaansa kielteisenä puolena Vanhatalo mainitsee melun, joka syntyy, kun vieressä piikataan.

– Se menee luihin ja ytimiin, vaikka kuinka käyttäisi kuulosuojaimia. Myös korkean porrastornin rampaaminen ylös ja alas, monta kertaa päivässä, käy työstä.

Vanhatalo tekee päivävuoroa,

vaikka jotkut ovatkin hyväksyneet työnantajan tarjouksen vuorotöistä. Hän sanoo tykkäävänsä säännöllisistä työajoista.

– Ja siitä olen iloinen, että töitä on riittänyt, vaikka rakentaminen on Satakunnassa uhkaavasti hiljentynyt.

Skanskan alueluottamusmies **Keijo Hentonen** nyökyttelee vieressä:

– Juuri nyt työllisyystilanne näyttää tosi kurjalta, joten on hienoa, että tällainen pitkäkestoinen kohde on lähtenyt käyntiin. Muuten ainakin Skanskan tilaukset Satakunnassa ovat aivan pohjilla tällä hetkellä.

– Olin alkukesästä firman isojen johtajien puheilla ja he kertoivat lähettäneensä alkuvuoden aikana 24 vastausta urakkatarjouspyyntöihin. Vain yksi oli täpännyt, joten siitä voi päätellä tilanteen.

”Siistiä seinää”

Rakennusmies Taavela sanoo olevansa voimalaitostyömaalla joka-aikaan höylä:

– Ajelen kurottajaa, teen remonttihommia ja menen sinne missä tarvitaan. Juuri nyt putsailen muotteja,

Harjavallan voimalaitoksen laajennustyömaalla on korkeuseroa yli 40 metriä, mikä asettaa työturvallisuudelle omat vaatimuksensa.

Voimalaitosrakentaja muisteli

ISÄNI Esko Tuominen osallistui 20-vuotiaana nuorena miehenä Harjavallan voimalaitoksen rakentamiseen vuosina 1938–1939. Hän on muistellut rakentamista minulle, mutta hänen muisteloitaan on julkaistu myös Satakuntaliiton vuonna 2011 kustantamassa teoksessa Kokemäenjoen aalloilla ja rannoilla.

Isäni kertoi olleensa töissä koskijätkänä. Päivävuoro oli aamukuudesta iltakuuteen ja yövuoro iltakuudesta aamukuuteen. Eräänä kesäamuna hän kertoi olleensa työvuoron jälkeen niin väsynyt, että nukahti polkupyörän sarviin ja havahtui hereille vasta ojassa.

Voimalaitosta rakentamassa oli moninkertainen määrä miehiä nykyiseen laajennustyömaahan verrattuna. Esimerkiksi louhintatöihin osallistui isäni muistin mukaan 800 miestä. Kypäriä ei ollut kellään, vaikka kiviä nostelleista ”jassikoista” tippui silloin tällöin pään kokoisia kiviä pitkin työmaata.

Isäni väitti kiven kovaan, että työantaja oli vakuuttanut 14 työmiestä kuoleman varalta. Parin vuoden aikana hänen muistinsa mukaan työmaalla menehtyi tapaturmaisesti 13 miestä. Osa kuoli putoilevien kivien takia, osa jäi romahtaneiden maa-ainesten alle.

Paalutuksessa ei käytetty koneita vaan homman hoiti kolmen miehen junttaporukka asianmukaisten rytmikkäiden laulujen saattelemana. Tarkkana miehenä isä kertoi painaneensa mieleensä, että sementtiä oli valutöissä kulunut 300 000 sakkia.

Työturvallisuus viritetty huippuunsa

TYÖMAAPÄÄLLIKKÖ Harri Torniaisen mukaan työturvallisuudesta ei voimalaitostyömaalla tingitä senttiäkään.

– Jokaiselle töihin tulevalle jaetaan työmaapöytäkirja. Sen lisäksi kaikki käyvät läpi nettiperhdyttämisen aivan ensimmäiseksi. Tämän jälkeen käydään vielä suullisesti läpi työmaan yleiset asiat ja lopuksi tapahtuu työkohteeseen perehdyttäminen.

Viime vuonna käynnistyneessä kohteessa ei ole toistaiseksi sattunut yhtään sellaista työtataturmaa, joka olisi vaatinut poissaoloa työstä.

– Me pyrimme siihen, että kun kohde on valmis, tapaturmatilasto näyttäisi pyöreätä nollaa. Käymme viikoittain rakentajan edustajan kanssa työmaan kriittiset kohdat läpi ja jokaiseen turvallisuushuomioon puututaan, Torniaisen lupaa.

Voimalaitostyömaalla vierailut Rakennusliiton Satakunnan aluepäällikkö **Ismo Mansikka** antaa tunnustusta turvallisuusjärjestelyille.

– On miellyttävää havaita, että sekä rakennuttaja että rakentaja ovat ottaneet tosissaan tämän työturvallisuuden kannalta erittäin ongelmallisen kohteen työsuojelun. He ovat selkeästi sitoutuneet tavoitteeseensa pitää tapaturmatilastot nollassa, mikä ansaitsee tunnustuksen työntekijäpuolelta, Mansikka arvioi.

jotka olivat joessa kun työpadon pilareita valettiin.

Seuraavaksi Taavela aikoo olla mukana työpadon teräspalkkien nostossa:

– Minä lähettelen niitä täältä alhaalta ja kaverit ovat toisessa päässä laittamassa niitä paikalleen. Palkit painavat jopa 14 tonnia. Ne ovat niin erikoisia, että ne on valmistettu Espanjassa ja vain hitsaus on tehty Suomessa.

Kun Taavela kohottaa katseensa, nousee hänen edessään kymmenien metrien korkea pato, jonka laudoitus on tehty 1930-luvun välineillä ja tekniikalla.

– Mutta niin hienoa työtä, että yhtä siistiä betoniseinää saa tänä päivänä hakea.

Kun voimalaitoksen yli 70-vuotiaita seinämiä on piikattu auki, on betonin seasta paljastunut paljon kiviä. Niitä tungettiin aikanaan betonin joukkoon säästösyistä. Tällä ker-

taa betonia valetaan usein kymmeniä kuutioita päivässä ja joskus vuorokautinen valumäärä nousee jopa satoihin kuutioihin. Enää ei tungeta kiilakiviä betonin joukkoon.

– Silloin aikanaan betoni on väännetty mullissa paikan päällä. Nyt se tuodaan Harjavallan betonitehtaalta ja jos se ei riitä, niin sitten Porista, vastaava mestari Ojala kertoo.

Louhintatyössä tarvittavat räjäytykset on työmaalla tehty pienissä erissä. Ammuttuja kenttiä on ollut 170 ja isoin paukku on jäänyt ”vain” 10 kuutiometriin.

Tärkeässä osassa ovat sukeltajat, jotka rakentavat työpatoa 23 metrin syvyydessä. He pystyvät olemaan noin syvällä vain 40 minuuttia kerrallaan eikä päivittäinen oleskeluaika joen pohjassa voi nousta yli yhden tunnin ja 15 minuutin.

– Kaiken lisäksi näkyvyys tuolla joen pohjassa on kuulemma lähes nolla, Ojala sanoo. ■

Kiitoradan pinnan alle jää noin 30 kilometriä sähkö-/telekaapelia. Päällystetyön valmistuttua asennetaan vielä 2 000 valaisinta.

Varmin kesän merkki

Asfalttimiehet painavat taas pitkää päivää.

Lauri Haikola

Asfalttikausi 2015 on jo hyvässä vauhdissa. Työtä on alalla enemmän kuin viime kaudella. Etelässä töitä on paiskittu huhtikuusta lähtien, kun taas pohjoisessa levitystyöt alkoivat pääosin vasta kesäkuun alkupuolella.

Tilaja usein määrittää, milloin työt päästään aloittamaan ja se vaikuttaa myös monen työntekijän kauden pituuteen. Urakat ovat jakautuneet tuttujen toimijoiden kesken. Asfalttimies on tottunut liikkumaan, myös yrityksestä toiseen, sinne missä työtä on tarjolla.

Poliisin haavi Haminassa

Asfalttityömailla keskustellaan usein työturvallisuudesta. Kypärä puhuttaa edelleen, mutta myös kiukkuiset, viisivuotiaan impulsiiivisuudella varustetut autoilijat närästävät asfalttimiehiä. Onneksi autoilijoiden välinpitämättömyys työmaan liikenneajoituksia kohtaan on vähentynyt vuosien saatossa merkittävästi. Parannettavaa riittää kuitenkin edelleen.

Kymen alueella on pitkä perinne järjestää asfalttikohdeissa Tie- ja Liikenneturvallisuuspäivä. Rakennusliiton aluepäällikkö **Kari Lapatto** on ollut tempauksen pääarkkitehtinä ja kutsunut tilaisuuteen alan vaikuttajia, poliisia ja aluehallintaviraston tarkastajia myöten. Tilaisuus toteutettiin tänä vuonna 2. päivä kesäkuuta Haminassa, uudella E18-moottoritieellä.

Tulokset puhuvat puolestaan. Poliisi jäi mittaamaan nopeuksia työ-

maan alkupäähän, jossa nopeusrajoitus oli 80km/h. Kahden tunnin aikana kertyi 19 huomautusta, 9 rikesakkoa ja yksi kortti lähti pölyttymään asemalle. Kyseessä oli tiistainen aamupäivä, jolloin liikenne ei ollut vilkkaimmillaan. Työmaalla nopeusrajoitus laskee kolmeen kymmeneen tunniin, kun ajetaan levitysryhmän ohitse.

Olisi mielenkiintoista nähdä ”peltipoliisi” kiinnitettynä levittimeen, jonka juuresta autot ajavat.

Tuulinen työmaa

Helsinki-Vantaan lentokentälle pukee hyvin slogan ”rakentaminen ei lopu koskaan”. Lemminkäisellä on meneillään urakka, johon kuuluu muun muassa kolmen kilometrin mittainen kiitotie 1:n – eli lentokentän pääkiitoradan – peruskorjaus.

Uutta asfalttia levitetään kahdessa kuukaudessa noin 150 000 tonnia. Levitystyötä tehdään kahden ryhmän voimin. Yksi levitysryhmä saattaa päivän aikana levittää tuoretta pintaa 2 500 tonnia. Vertailun vuoksi, kun ajoratoja päällystetään, on 1 100 tonnia päivässä lähellä keskiarvoa.

Miten tällaisiin massamääriin päästään? Työmaata varten portin ulkopuolelle on pystytetty kaksi asfalttiasemaa, jotka tekevät valmista asfalttia pelkästään lentokentän työmaalle.

Kentälle levitettävällä massalla on tarkat laatuvaatimukset. Nastarennat eivät tule uutta pintaa rasittamaan, mutta muita huomioitavia tekijöitä on senkin edestä. Lentokentällä kun tehdään Finavian mukaan päivittäin 550 nousu- ja laskeoperaatiota vuorokaudessa. Pistokuormitus on valtava, kun lentokoneen pyörät osuvat kiitotien pintaan. Asfaltin alla olevan perustuksen täytyykin Finavian

mukaan olla lujudeltaan aivan toista luokkaa kuin moottoriteillä.

Liikennejärjestelyt tai äkäiset autoilijat eivät ole isossa roolissa lentokentän työmaalla asfalttimiesten kannalta. Lentokentän toiminnan osalta pääkiitotien sulkeminen ei kuitenkaan ole ihan pikkujuttu.

Turvatarakstuksista on tullut tuttu juttu työmiehille ja kaikille alueella liikkujille. Portilla tarkastetaan

päivässä noin 400–500 ajoneuvoa ja ruumiintarkastuksia tehdään kiireisinä päivinä jopa 600 henkilölle. Massakuskeja on kierrossa lähes kaksikymmentä ja joka kierroksella tehdään turvatarkastus, koska ollaan lentokentällä.

Sateen sattuessa joudutaan vedet imuroimaan autoon ja kiitorata lämmitetään ”grillillä”, että työtä päästään jatkamaan. ■

Lentokenttä jatkaa laajentumistaan

VUONNA 2015 Helsinki-Vantaalla suunnitellaan rakennustöitä ja tehdään valmistelevia töitä. Käynnissä ovat asemataso 1:n valmistelevat työt sekä pysäköintipaikkojen lisärakentaminen.

Jotta terminaalia voidaan laajentaa ja konepaikkojen kapasiteettia lisätä, asematasolle järjestetään parhaillaan lisää tilaa. Terminaali 2:n eteläpäädyssä, asemataso 1:ltä on purettu vanhat ja useita vuosia tyhjillään olleet vesitorni ja lämpölaite.

Terminaalin laajentaminen etenee kolmessa aallossa

Lisätilojen rakentaminen ja käyttöönotto tapahtuvat vaiheittain. Kehittämishajonnan aallot pilkotaan pienempiin vaiheisiin, jotta markkinatilanteen muutoksiin voidaan reagoida joustavasti. Sisältö, kustannukset ja aikataulut tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Vuoden 2016 alussa on tarkoituksena käynnistää terminaalin laajentaminen 75 000 neliömetrillä, laajarunkokoneiden siltapaikkojen tuplaaminen nykyisestä kahdeksasta 16:een ja matkatavaran käsittelykapasiteetin kasvattaminen yli puolella.

Terminaalin laajentaminen aloitetaan kaukolentoalueen eli niin sanotun non-Schengen-alueen eteläsiivestä. Sen valmistuttua laajentaminen jatkuu länsisiiven rakentamisella vuonna 2017. Länsisiiven on tarkoitus valmistua kesällä 2020.

Seuraavassa aallossa kehitetään edelleen lento- ja matkustajaliikenteen kapasiteettia ja parannetaan Euroopan- ja kotimaanlentojen palvelutasoa.

Viimeisessä aallossa on tarkoitus laajentaa nykyistä kakkostermiinaalia maaliikennealueelle, jolloin lähtöselvitys, turvatarkastus ja matkatavaroiden luovutus voitaisiin keskittää yhteen lähtö- ja tuloalaan.

Lähde: Finavia

Uskalla irrottaa rutiineista

S aksalaisen tutkijan, **Jessica de Bloomin** mukaan erityisesti pohjoismaalaisilla on kuvitelma, että he voivat paiksia täysillä töitä 11 kuukautta ja yksi pitkä loma kompensoi raadannan. Tutkimuksen tulokset osoittivat, että pitkänkin loman vaikutukset terveyteen ja hyvinvointiin hävisivät jo ensimmäisen työviikon aikana! Kannattaisiko loma siis lohkoa, jos näin on? Kaiken A&O on saada työtä, säilyttää työpaikka ja sen tuoma vakaus. Jos nämä asiat eivät ole kunnossa, ei lomastakaan pääse nauttimaan.

Lomaan kiteytyy odotuksia, jopa stressiä. Yllättäen de Bloomin tutkimukset osoittavat, että saamme lisähyötyä lomasta, kun ajattelemme työtämme positiivisesti myös lomalla. Myönteinen ajattelu ei rasita. Tutkija haastaa ihmiset etsimään itsestään luovuutta ja päästämään irti rutiineista. Lomalla on tervettä tehdä asioita eri järjestyksessä kuin mihin on tottunut ja nähdä asiat uudessa valossa.

Kokemuksia ei tarvitse hakea ”kukkaro kiljuen” ulkomailta. Luovuutta voi herätellä meren rannalla aaltojen kohistessa tai ongella istuen. Suomen upea luonto on kaikkien ulottuvilla. Eväät reppuun ja menoksi ilman aikataulutettuja suunnitelmia. Karsi mielestäsi ajatukset, että jotain pitäisi tehdä. Kirjoita paperille asioita, joita haluaisit tehdä. Lisää listalle oletuksena myös ripaus laiskottelua ja hemmottelua mitä se kohdallasi tarkoittaa. Liiton kotisivuilta löydät jäsenedut, joita kannattaa kesällä hyödyntää muun muassa majoitusta varatessa ja autoa tankatessa. Pidä jäsenkortti mukana.

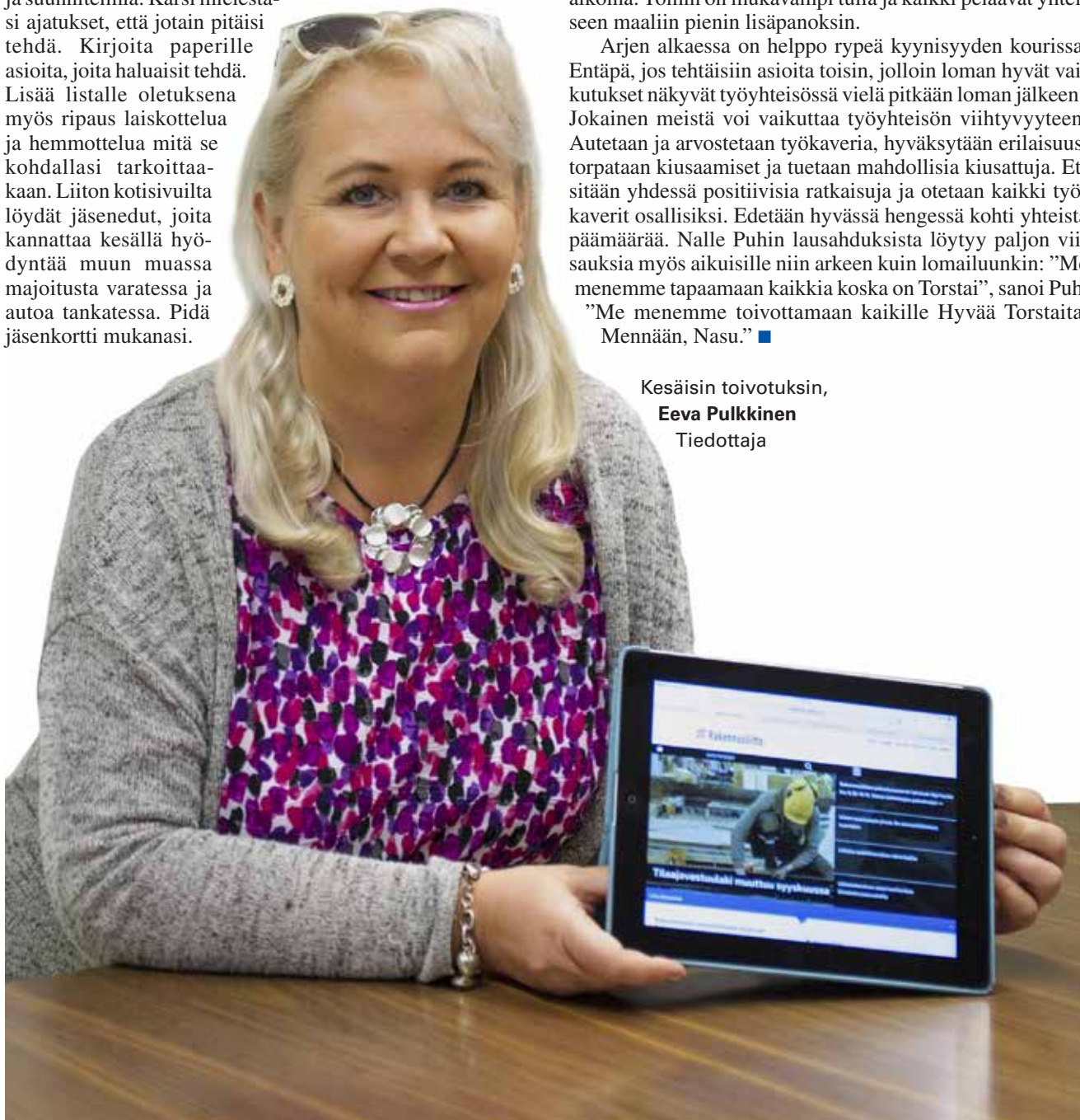
Tiesitkö muuten, että tämän kesän hitti rentoutumiseen on värittäminen! Aikuisten värityskirjat vievät sinut hetkessä kesätunnelmaan irti kaikesta stressistä. Saat olla päämäärätön ja hidaskin. Rentous ja rauhoittuminen tulevat kuin itsestään. Pysyttelet viivojen sisäpuolella ja valitset ne värit, jotka juuri sillä hetkellä sinua eniten miellyttävät. Näitä värityskirjoja saa hankittua ainakin netistä tilaamalla.

Itse rentoudun muun muassa merta tähyillen tai tulta tuijottaen. Hyvä kirja sateen ropistessa ei myöskään ole huono valinta. Suositelen myös uusia elämyksiä. Vierailin hiljattain liikuntakeskukseen rakennetussa aikuisten puuhamaassa. Oli huikeaa päästä simulaattoriin kokeilemaan, miten Airbus 320 ohjautuu Nizzan lentokentälle. Se oli lyhyt aikamatka pois arjesta. Lentoon lähdön jännitys ja laskeutumisen ilo jättivät mieltä stressaavat asiat taka-alalle.

Lomalla viimeistään opettelemme pitämään itsestämme hyvää huolta. Eikö vain? Vauhtiin päästyämme voimme lisätä uudet tavat positiivisiin rutiineihimme. Uskon, että näin jaksamme paremmin. Hyvinvoivassa työyhteisössä ihmiset arvostavat toisiaan ja hakevat yhdessä ratkaisuja vaikeinakin aikoina. Töihin on mukavampi tulla ja kaikki pelaavat yhteiseen maaliin pienin lisäpanoksin.

Arjen alkaessa on helppo rypeä kyynisyyden kourissa. Entäpä, jos tehtäisiin asioita toisin, jolloin loman hyvät vaikutukset näkyvät työyhteisössä vielä pitkään loman jälkeen? Jokainen meistä voi vaikuttaa työyhteisön viihtyvyyteen. Autetaan ja arvostetaan työkaveria, hyväksytään erilaisuus, torpataan kiusaamiset ja tuetaan mahdollisia kiusattuja. Etsitään yhdessä positiivisia ratkaisuja ja otetaan kaikki työkaverit osallisiksi. Edetään hyvässä hengessä kohti yhteistä päämäärää. Nalle Puhin lausahuksista löytyy paljon viisauksia myös aikuisille niin arkeen kuin lomailuunkin: ”Me menemme tapaamaan kaikkia koska on Torstai”, sanoi Puh. ”Me menemme toivottamaan kaikille Hyvää Torstaita. Mennään, Nasu.” ■

Kesäisin toivotuksin,
Eeva Pulkkinen
Tiedottaja

Vuokraduunia

Vuokratyöntekijä tarvitsee lehmän hermot. Nuorten vuokraduunareiden mielestä ala sopii välivaiheeksi tyouralla.

Teksti: Pirre Seppänen ja Eemil Mitikka
Kuva: Maija Ulmanen

Nuoren, juuri ammattiin valmistuneen rakentajan on helppo solahtaa ensimmäiseksi vuokratyöyrityksen palkkalistoille.

– Minulle vuokratyö sopi hyvin, kävin samaan aikaan iltalukiota, 21-vuotias **Jannu** kertoo.

Vuokraduuniin on päässyt myös ilman rakennusalan koulutusta.

– Menin vuokrafirmaan isosiskon perässä 17-vuotiaana kesätöihin. Jäin, kun sinne pääsi ilman koulutusta, 24-vuotias **Mimmi** kertoo työuransa alkua.

Tällä hetkellä rakennusalan työllisyystilanne on erittäin huono.

Vuokratyöyritys voi toimia myös työnhakijana rakentajan puolesta.

– Hyvä puoli on se, että ei tarvitse itse olla joka tunti katsomassa työpaikkoja, 24-vuotias **Jamppa** kiteyttää vuokrafirman työllistymistä

helpottavan puolen.

Jamppa asuu maaseudulla kahden isomman talouskeskuksen välissä. Työpaikkojen seuraaminen ja lyhyiden työkeikkojen löytäminen olisi huomattavasti hankalampaa ilman vuokratyöyrityksen työtarjouksia.

Asuntovelallinen keikkahommissa

Vuokratyöntekijän elämä ei kuitenkaan ole pelkkää helppojen työtilaisuuksien odottelua ja vastaanottamista. Esimerkiksi työilmapiiri rakennuksilla, työkeikkojen epävarmuus ja työterveydenhuollon puutteet tekevät vuokraduunarin työurasta raskaan.

– Vuokratyö on tosi hyvä systeemi niin kauan, kun siellä ei ole rosvoa, joka käyttää sitä väärin, Mimmi sanoo.

Mimmin mielestä yksi roistoista on vuokratyöyritys. Vuokratyötä tilaavat yritykset mahdollistavat tämän välistävedon ummistamalla silmät epäkohdilta.

– Ei käytettäisi sellaisten firmojen palveluksia, joilla ei esimerkiksi ole työterveyshuolto kunnossa, Mimmi ehdottaa.

Mimmi pääsi vuokratyörupeaman jälkeen vakituiseen työhön oikeaan rakennusliikkeeseen. Vasta siellä ollessaan Mimmi tajusi, mitä kaikkea vuokratyöntekijältä puuttui.

Vuokratyö

RAKENNUSALALLA vuokratyövoiman käytön periaatteet käsitellään YT-menettelyssä.

Työnantajalla on ilmoitusvelvollisuus luottamusmiehelle, jos yritys harkitsee vuokratyövoiman käyttöä.

Poikkeuksena ovat työt, joiden teettäminen omilla työntekijöillä on mahdotonta.

YT-velvoitteen rikkomisesta seuraa sakkorangaistus.

Vuokratyössä yritys, joka tarvitsee työntekijöitä, tekee sopimuksen vuokratyörytymen kanssa työntekijöiden vuokraamisesta. Tätä työntekijöitä tarvitsevaa yritystä kutsutaan käyttäjäyritykseksi.

Vuokratyörytys vuokraa työntekijänsä käyttäjäyritykselle tai etsii saamansa toimeksiannon perusteella uuden työntekijän ja vuokraa tämän käyttäjäyritykselle.

Vuokratyössä vuokratyörytys on työntekijän työnantaja, mutta työ tehdään käyttäjäyritykselle. Tämä tarkoittaa työntekijän kannalta sitä, että työntekijä tekee työsopimuksen vuokratyörytymen kanssa, vaikka työntekopaikka on käyttäjäyrityksessä.

Vuokratyörytys maksaa työntekijän palkan ja hoitaa kaikki muutkin hänelle työnantajana kuuluvat velvoitteet, mutta käyttäjäyrityksen tehtävänä on ohjata ja opastaa työntekijää.

Lähteet: Rakennusliiton työehtosopimukset ja TEM:n vuokratyöopas

RAKENNUSMITTAUKSEN LINJA 2.11.15–27.5.16

- * Mittausohjelmat mMies (3DWIN)
- * Työmaamittaus
- * Koordinaatistot
- * Mittaus ja kartoitus
- * Työharjoittelu

KOULUTUKSEN HINTA:

860 € (sis. opetuksen, lounaan ja iltapäiväkahvin)

LISÄTIETOJA:

Jan Nordström 040 504 3061
tai jan.nordstrom@kio.fi

ILMOITTAUTUMISET:

kurssit@kio.fi tai p. 09 276 2778

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava p 09 276251
www.kiljavanopisto.fi, kurssit@kio.fi

Rakennusliikkeen timpurin ei tarvinnut koko ajan miettiä, mistä löytyisi rahat vaikkapa asuntolainaan.

– Muutin isolla riskillä omaan asuntoon vanhempien luota. Sitten kävikin niin, että ensimmäisen kuukauden aikana muutostani minulle ilmoitettiin töiden loppumisesta. Onneksi tilanne korjaantui ja sain kaikki maksettua, Mimmi muistelee asuntovelallisen unettomia öitä.

Timpureiden koppiin eivät kaikki mahdu

Työkaverit ovat monesti varautuneita uuden vuokramiehen saapuessa mestalle.

– Alussa suhtauduttiin vähän tymeästi, kun tuli vuokrafirmasta. Mutta kun oli alan koulutus ja osasi hommansa, vähän ajan kuluttua oli yksi työmaan duunareista, Jannu sanoo.

Jampalla on hyvin samanlaisia kokemuksia työmaalle tulosta.

– Totta kai sitä alussa katsottiin millainen on miehiään. Laitettiin tekemään ne vähän huonommat työt ensiksi, Jamppa kertoo viime kesän raudituskeikan aloitusta.

Ammattinsa osaava vuokratyöntekijä otetaan nopeasti työporukkaan. Fiksusti asiansa hoitavassa tilaajayrityksessä vuokratyöntekijä pääsee samoihin rientoihin vakiorukan kanssa työajan ulkopuolellakin.

Luottamusmiehistä haastateluilla ei ollut paljoakaan havaintoa. Vuokratyörytymisissä sellaisia ei ollut ja tilaajayritysten luottamusmiehiä he näkivät hyvin harvakseltaan.

Mimmi kehuu erityisesti Skanskan luottamusmiehiä.

– Siinä firmassa on säpäkät luottamusmiehet, ne hoitivat intohimoisesti asioita. Monessa muussa firmassa luottamusmiehet eivät ottaneet ihmisiä huomioon samalla lailla.

Rakennushommiin asialliseen firmaan

Tämän jutun vuokratyöntekijä Jamppa on vielä tällä hetkellä vuokratyöntekijänä. Hänkin hakee koko ajan vakituisempaa työsuhdetta myös rakennusalan ulkopuolelta.

– Semmoista, jossa saa tehdä käsillään töitä. Toimistotyötä ei kannata ehdottaakaan, sellaisella lapulla pyyhin vain takapuoleni, Jamppa lupaa.

Jannu on puolestaan lähtenyt jatkamaan opintojaan ammattikorkeakouluun.

– Olen miettinyt, että mielellään siellä raksalla pyörähti fyysisissä hommissa. Ei ole mitään syytä, etteikö sinne joskus palaisi.

Mimmi on tällä hetkellä äitiyslomalla vakituisesta työpaikastaan. Myös Mimmiä polttelevat korkeakouluopinnot, mutta nyt aika kuluu oman taaperon kanssa.

– Mihinkään vuokrafirmaan en enää lähtisi, niillä on paljon porsaanreikiä käytössä. ■

Artikkelin haastattelut on tehty yhteiskuntapolitiikan tutkimuksenteon kurssilla. Haastateltavien nimet on muutettu.

Hei rakentaja! Nyt on monta hyvää syytä tulla

LOMALLE Hotelli Siikarantaan.

Vuonna 2015
hotellivuorokausi vain

28€
hlö/vrk/2 hh

Sis. aamiaisen ja päivällisen.

Vietä ihana kesäloma
Hotelli Siikarantassa!

Tule nauttimaan ja kokemaan:

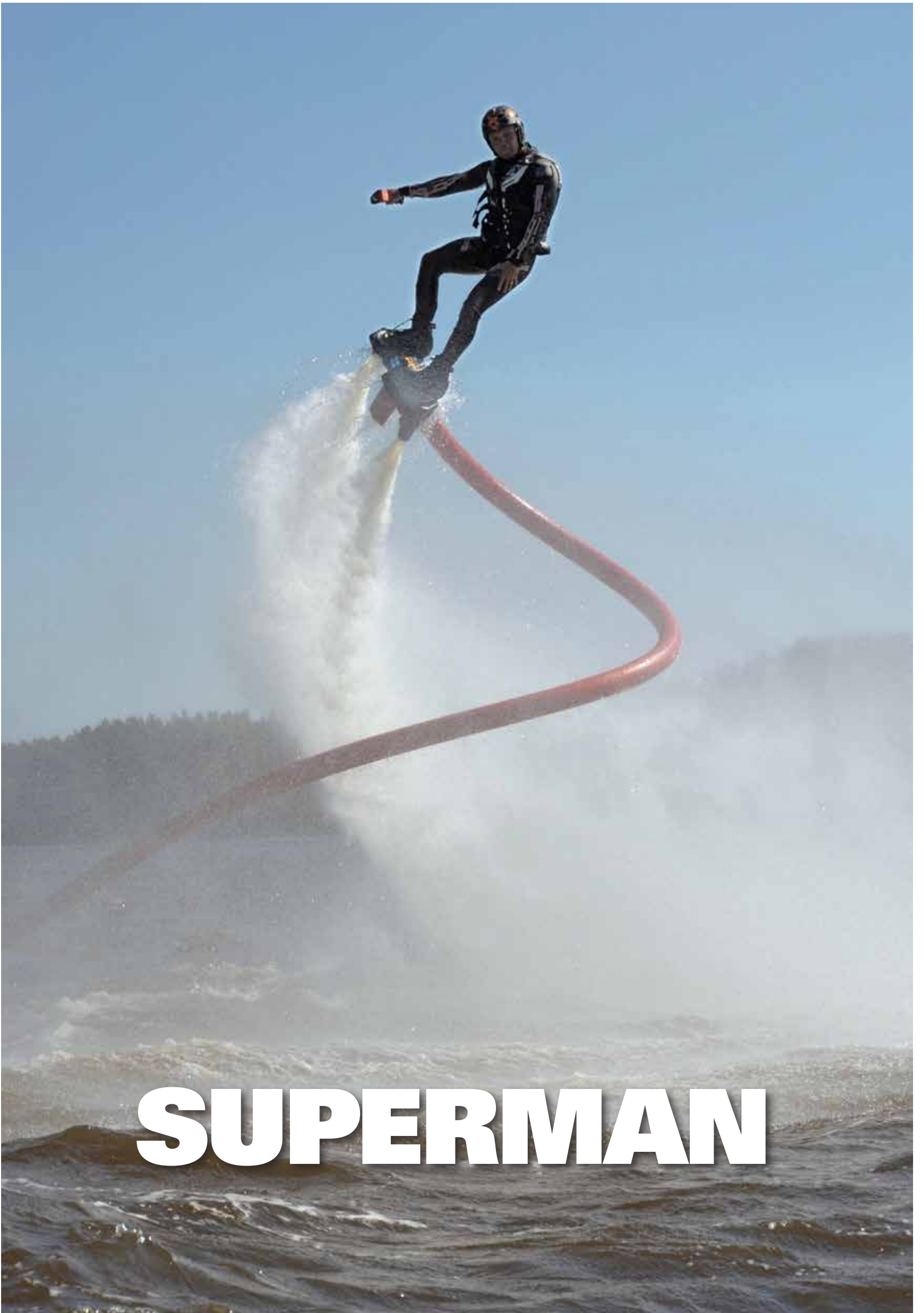
- Uusitut ranta- ja allasaunat • Hieronta- ja kosmetologipalvelut
- Uusi A la Carte -lista • Ulkona liikumisen riemua
- Nuuksion kansallispuiston upeat maisemat

Etuhintaa koskee myös perheenjäseniä, 6-16 v. lapset puoleen hintaan samassa huoneessa vanhempien kanssa. Etu koskee Rakennusliiton työssä olevia ja työttömiä jäseniä, jäsenkortti esitettävä saapuessa. Yhden hengen huonelisä 20 €/vrk. Rakentaja-veteraani jäsenille tarjoushinta 48 €/hlö/vrk/2 hh sisältäen aamiaisen ja päivällisen.

Uutta Siikarantassa! Hyvinvointihoidot, kysy lisää p. (09) 867 971

HOTELLI SIIKARANTA

NARUPORTINTIE 68, 02860 ESPOO | PUHELIN (09) 867 971
MYynti@SIIKARANTA.FI | WWW.HOTELLISIIKARANTA.FI

SUPERMAN

Tuulinen keli ei haittaa Vadim Nekhaevia. Lento sujuu ja miestä ei saisi vedestä ylös kirveelläkään.

Onko se lintu, onko se lentokone? Ei, Se on Vadim Nekhaev!

Johanna Hellsten

Raksanuoriaktiivi, forssalainen elementtiasentaja **Vadim "Vade" Nekhaev** lentää kymmenen metriä veden pinnasta massiivisen vesisuihkun saattelemana. Flyboard vei miehen sydämen mennessään ensi hetkestä, kun hän näki Youtubessa videon, jossa lajin mestarit tempuilivat vetten päällä.

– Näin ensimmäisen videon pari vuotta sitten. Sen jälkeen en sitten saanutkaan enää unta, mies vitsailee.

Siinä ei sitten auttanut muu, kuin hankkia omat vehkeet. Flyboardin harrastaminen ei ole ilmaista lystiä. Kokonaisuus, johon kuuluu jetski (josta lauta saa käyttövoimansa), lauta, kengät, kypärä, kuivapuku, pelastusliivit ja vesiletkut köyhdyttävät hankkijaansa parillakymmenellä tuhatlappusella. Nekhaev joutui myös hankkimaan suomalaisen kaukosäätimen, sillä suunnitelmissa on päästä osallistuaan lajin MM-kisoihin Dubaissa ensi syksynä ja kaukosäädintä tarvitaan kisoissa.

Sinitaivas ja onnellinen mies.

Eka kerta onnistui

Nekhaev kokeili upouutta lautaansa ensimmäistä kertaa 4-asteisessa järvivedessä huhtikuun puolivälissä Tammelassa Venesillalla, jossa hän myös nyt on antamassa lentonäytöstä.

– Jo ensimmäinen kokeilu meni yllättävän hyvin. Pysyin pystyssä ja pääsin ilmaan. Mitään temppuja ei tietenkään kyennyt vielä silloin tekemään ja kaaduinkin toki pari kertaa. Minulla oli päällä kuivapuku, mutta kyllä se vesi vähän kylmältä tuntui, Nekhaev sanoo.

Nekhaevilla oli tasan kaksi viikkoa aikaa harjoitella Venesillan kahvilan avajaisiin. Siellä oli ensimmäinen lajinäytös.

– Ja show pidettiin. Lähinnä vain leijuin paikallani.

Nekhaevin mukaan puhdas lentäminen sujuu aloittelijaltakin melko helposti. Hyvä keuhonhallinta ja tasapaino auttavat oppimisessa. Vaaroja tulee oikeastaan vasta siinä vaiheessa, kun alkaa opetella erilaisia temppuja.

– Voi osua kaatuessa jettiin tai kolahtaa laiturin. Ja jos on kovin matalaa vettä, voi lyödä päänsä kiveen.

Ja vaikka muilta vaaroilta säästyisikin, lätsähtää temppuja opetellessa joka tapauksessa kovaa veteen. Kun Nekhaev aloitti voltiharjoittelun, oli miehellä jalat aivan mustelmilla.

”Olla Suomen paras”

Nekhaev on luonteeltaan sellainen,

että jos jotain tehdään, se tehdään kunnolla ja täysillä. Tällä hetkellä miehen tähtäimessä on päästä osallistumaan lajin MM-kisoihin Dubaihin. Suomessa lajin vakavia harrastajia on ehkä puolenkymmentä. Pieni joukkue on mahdollista saada kasaan kisoihin.

– Siellä on tietysti karsinnat, eli jos emme tänä vuonna pääse, niin ensi vuonna sitten. Lämpimissä maissa on todella taitavia lajin harrastajia, Nekhaev sanoo.

Juuri näitä kisoja varten Nekhaev joutui hankkimaan kaukosäätimen; kisoissa pitää pystyä yksin kontrolloimaan jetskitä ilmasta käsin. Apulaisia ei voi käyttää.

Nekhaev on treenannut joka viikonloppu huhtikuusta lähtien. Kerrallaan treeniä tulee parisen tuntia; sen aikaa, kun jetskissä riittää löpöä.

– En ole tainnut kertaakaan lopettaa niin, että tankissa olisi vielä ollut nestettä. Harjoitus tekee mestarin, Nekhaev sanoo.

Nyt kun yksöisvoltti, delfiinisukellus ja kiepit sujuvat, alkaa kaksoisvoltin harjoittelu.

– Maailmalla on tehty kolmoisvolttikin. Minä treenaan niin kauan kuin henki pihisee.

Mikä saa ihmisen pärähtämään lajiin aivan täysillä?

– Se on se fiilis. Se on lähimpänä lentämisen tunnetta, mihin ihminen voi päästä. Kun nousee tuonne ylös, tuntuu kuin olisi Superman. Se on yksi uskomattomimmista jutuista, mitä olen kokenut. ■

Kirvesmieheksi juuri valmistunut Oula Savolainen opastaa toisinaan muita Bengalintien asukkaita asuntojen ja talon kunnostuksessa.

Johanna Tolonen viihtyy perheineen Bengalinpolulla Oranssin yhteisöllisessä pienkerrostalossa, jonka juuret ovat talonvaltauksessa. Rakennuksen kunnostukseen hän osallistuu taitojen ja voimien mukaan.

Vinoja lattioita ja puulämmitystä

Välttämättömät korjaukset riittävät, kun vallatusta talosta kunnostetaan koti tai sosiaalikeskus.

Riitta Malve-Tamminen

Kirvesmieheksi keväällä valmistunut **Oula Salonen** istuu kotitalonsa portailla sukkasillaan, ja nauttii vihreästä, ilta-auringossa kylpevästä puutarhasta.

Bengalinpolulla, Helsingin Kumpulassa sijaitseva rakennus kuuluu viiden puien pienkerrostalon ryhmään, joka päättyi Oranssi ry:lle talonvaltauksen kautta parikymmentä vuotta sitten. Silloin entiset kaupungin vuokratilat olivat tyhjiillään ja odottivat purkamista.

Kun talo vallattiin vuonna 1990, Salonen ei ollut vielä syntynyt.

– Asumalla oppii parhaiten ymmärtämään, miten vanha talo toimii ja reagoi, kertoo vanhojen talojen kunnostuksesta kiinnostunut Salonen.

Talon kunnostus yhdistää

– Halusimme silloin valtauksella kiinnittää huomiota nuorten asun-

nottomuuteen, muistelee nimettömänä pysyttelevä Bengalinpolun alkuperäinen asukas, joka oli mukana valtauksessa.

Oranssi on kehittänyt kokemuksestaan mallin vanhojen rakennusten omatoimiseen korjaamiseen kohtuuhintaisiksi ja yhteisöllisiksi vuokrasunnoiksi. Siinä kunnostetaan vain välttämätön, eikä asumistasoa pyritä suuremmin nostamaan.

Kumpulassa asuntoihin ei rakennettu kylpyhuoneita, koska niitä ei ollut alun perinkään. Sen sijaan jokaisessa talossa on kellarisaunan yhteydessä suihkutilat.

Lämmitysjärjestelmä on alkuperäinen. Asukkaat lämmittävät kotinsa itse puu-uuneilla sähkölämmittimet apuna. Lämmin käyttövesi syntyy aurinkokeräinjärjestelmällä.

Jokainen saa remontoida asuntonsa mieleisekseen ja hoitaa vuorollaan talomiehen tehtäviä.

Asukkaat tekevät suurimman osan talojensa kunnostustöistä koke-

neempien ja Oranssin huoltomiesten ohjauksessa.

– On tosi mukavaa kunnostaa taloa muiden asukkaiden kanssa yhdessä. Siinä muun muassa tutustuu naapureihin hyvin. Ihan erilaista kuin opiskelija-asunnossa, jossa asuin aikaisemmin, Salonen kertoo.

Äskettäin hän rakensi uudet saunan lauteet. Seuraavana on piipun slammaus.

– Töiden ohessa puuhastelua riittää. Ammattitaidosta on ollut suuri apu.

Rakennusvalvonta voi joustaa

– Kun itsenäistä elämää aloittelevat nuoret ovat lähtökohta, korjauskustannukset on senkin takia saatava alas, toteaa arkkitehti **Pekka Lehtinen**, joka on suunnitellut joitakin Oranssin talojen kunnostuksia ja työskentelee tänään Museovirastossa rakennussuojelun parissa.

– Säästäväinen linja ja maltilta ovat tarpeen sekä rakennussuojelussa että kohtuuhintaisessa korjaamisessa. Tavoitteena on hyödyntää ehjää ja käyttökuntoista sellaisenaan, suosia kunnostamista uusimisen sijaan.

Esimerkiksi lattioita ei tarvitse suoristaa, jos kaltevuus ei häiritse käyttöä. Ovet saavat jäädä erikokoisiksi ja rakennusosia kierrätetään.

Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen toimistopäällikkö **Markku Toivonen** on ollut tuke-
massa nuoria talonvaltaajia työnsä puolesta.

– Menen usein palotarkastajan kanssa katsomaan, onko vallattu talo riittävän turvallinen nuorten käyttöön. Jos parannettavaa on löytynyt, olen viennyt ammattilaisia, jotka ovat korjanneet rakennuksen vähimmäis-
turvallisuuden. Toisinaan on teetetty kuntotarkastus.

Toivonen on monesti välittänyt valtaajien ja kaupungin neuvotteluja rakennuksen käytöstä.

Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastosta kerrotaan, että korjausrakentamisessa voidaan joustaa tapauskohtaisesti uudisrakentamista enemmän.

– Turvallisuuskysymyksissä rakennusvalvonta ei kuitenkaan tingi vallattujen talojen kohdalla, lupauskikön päällikkö **Juha Veijalainen** toteaa.

Sekä Lehtinen että Toivonen nä-

– Talonvaltausten yhteydessä on keskusteltu ainakin vanhojen talojen säilyttämisestä, asunnottomuudesta, nuorten toimintatiloista ja Romanian romanien oloista Suomessa. Valtaajilla on erilaisia motiiveja, siksi heitä ei voi niputtaa yhdeksi ryhmäksi, sanoo Vesa Peipinen, joka toimii kulttuurisen nuorisotyön esimiehenä Vantaan Kulttuurikeskus Vernissassa.

kevät talonvaltauksessa hyvää, vaikka se on laitonta.

– Tilojen pitäminen tyhjiään ja vailla hoitoa on tuhlausta, Lehtinen toteaa.

– Valtaukset myös opettavat nuorille monia asioita yhteiskunnan toiminnasta ja talon ylläpidosta, Toivonen sanoo.

Yhteinen sävel on löytynyt tähän asti

– On ollut suomalainen perinne, että virkamiehet ovat neuvotelleet talonvaltaajien kanssa ja yhteinen sävel on löytynyt, toteaa Vesa Peipinen, joka on ollut mukana valtaamassa taloja ja perustamassa Oranssi ry:tä.

Tällä hetkellä hän toimii kulttuurisen nuorisotyön esimiehenä Vantaan Kulttuurikeskus Vernissassa.

Peipisen toimittama kirja suomalaisen talonvaltauksen historiasta ilmestyy ensi syksynä.

– Talonvaltaukset ovat kansalais-toimintaa, jolla luodaan uutta, kiinnostavaa kaupunkikulttuuria tai tuodaan tehokkaasti esiin epäkohtia. Niistä on seurannut harvoin mitään ikävää.

Vanhoja rakennuksia tulisi antaa Peipisen mukaan asukkaiden ja järjestöjen käyttöön ilmaiseksi edes lyhytaikaisesti.

– Turvallisuus- ja terveystieteiden ei pitäisi antaa hallita, koska silloin

päädytään helposti purkamaan.

Kiinteistövirasto on vastikään päivittänyt menettelyohjeensa talonvaltauksissa.

– Jokainen tapaus katsotaan erikseen. Yksi vaihtoehto on rakennuksen myyminen valtaajille, jos heidän keskuudestaan löytyy oikeustoimikelpoinen ostaja, Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskuksen päällikkö Arto Hiltunen kertoo.

– Samalla vastuu kunnostuksesta ja turvallisuudesta siirtyy ostajalle, mikä on tärkeää kaupungille. Vanhojen ja huonokuntoisten rakennusten korjaaminen ei ole kaupungille kannattavaa, jos niille ei ole omaa käyttöä. Viraston linjauksen mukaan niistä pyritään luopumaan.

Viime keväänä Vanhankaupunginlahdella sijainnut vanha huvila purettiin ennen kuin neuvottelut käynnistyivät talonvaltaajien ja virkamiesten välillä. Valtaajat ehtivät sitä ennen siivota rakennuksen, tarkistaa hormit ja suunnitella kunnostusta, johon olisi kuulunut saunan rakentaminen Vanhankaupunginlahden rannalle.

Kumpulän kartanon entinen leipomo on sen sijaan ollut jo kaksi vuotta vuokrattuna nuorille, jotka valtasivat sen. He ovat kunnostaneet kokoontumistilana toimivaa rakennusta kevyesti ja hoitavat sen puutarhaa. ■

Juuri nyt on tilaisuus hakeutua syksyllä alkavaan koulutukseen!

PINTAKÄSITTELYIDEN RESTAUROINTI
24.08.2015 - 20.05.2016

Haku koulutukseen päättyy 10.08.2015. Koulutukseen pääsyyllä on eduksi aikaisempi rakennus- tai maalausalan kokemus tai koulutus. Koulutuksen hinta on 150€. Kaikki hakijat kutsutaan haastatteluun.

Koulutuksessa harjoitellaan vanhojen rakennusten, kuten kartanoiden, pintakäsittelyiden restaurointia. Opiskelu on kokopäiväistä, 28 tuntia viikossa ja perjantai on etäopiskelupäivä. Mahdollisia suoritettavia Restaurointikisällin ammattitutkinnon osia ovat: Restauroitavan kohteen alkukartoitus ja työn suunnittelu, Maalaus sekä Koristemaalaus.

VEENEEN HUOLTO JA KUNNOSTUS
01.09. - 09.12.2015

Tiistai- ja keskiviikkoiltoisin klo 16 - 20 (n. 30 iltaa, muutokset mahdollisia). Haku päättyy 21.08.2015. Ei vaadita aikaisempaa osaamista. Koulutuksen hinta on 140€.

Koulutuksen sisältö perustuu Veneenrakentajan ammattitutkinnon osiin Lujitemuoviveneen / Puuveneen korjaus ja ylläpito.

Hakulomake ja koulutusesitteet:
www.taos.fi.

Lisätietoja: sanna-mari.niinivuo@taos.fi

Technology for Healthy Business

'Tunne Trombin teho'

Uutuus

DC Tromb 400

Uusi, yksivaiheinen pölynerotin hyödyntää maksimaalisesti ilman voiman – 400 m³/h puhdasta työn iloa! Kompakti, kestävä, varustettu tehokkaalla suodatinpuhdistuksella sekä Hepa H-13 suodattimella.

Dustcontrol Fin Oy puh 09 682 4330

dc@dustcontrol.fi

www.dustcontrol.fi

Ei ihan perinteinen maatalo

Irma kiertää

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämässä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihailmassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

Talo, jonka seiniä ei ole koskaan tarpeen maalata. Talo, jonka seinien sisältä heveinkään musiikki ei kuulu naapuriin. Talo, jonka kattoa ei tarvitse kolata lumesta, vaikka sitä sataisi kaksi metriä. Sen sijaan katolla voi maata ruohikossa heinäkorsi suussa ja talvella siellä voi rakentaa lumiukkoja. Kuulostaa-ko sadulta? Ehkä, mutta on täyttötotta.

Huiman korkeat pilvenpiirtäjät vetävät katseet puoleensa ja herättävät monissa wow-efektin. Joskus katse kannattaa kuitenkin luoda alas, suorastaan maan alle, kokeakseen vaitsiiliksiä. Sveitsiläinen arkkitehti **Peter Vetsch** suunnittelee taloja maan uumeniin. Tai kuten hän itse asian näkee, hänen taloissaan ei asu-

ta maan alla eikä maan sisässä, vaan maan kaverina: talot ovat symbioosissa ympäristön kanssa. Vetschin näkemys on, että talot eivät saisi hallita maisemaa vaan niiden tulisi toimia sen kanssa yhteistyössä.

Vetschiä kummastutti talonrakentamisen jäməhtäneisyys: miksi toistaa aina samaa, rakentaa maan päälle laatikoita toinen toisensa viereen. Häntä hämmästytti, ettei talonrakentamisessa käytetty enempää mielikuvitusta eikä luonnon muotoja hyödynnetty. Noh, kun eivät muut, niin hän sitten. Vetsch on suunnitellut 1970-luvulta lähtien maataloja, eikä lannistunut, kun ensimmäiseen projektiin ei meinannut herua pankkiirilta rahaa. Sittemmin eri puolille Sveitsiä ja maailmaa on kohonnut

satakunta Vetschin suunnittelemaa maataloa.

Lämpöä talveen, viileyttä kesään

Vetschin luomukset näyttävät satumaisilta ja sisään on helppo kuvitella asukkaiksi hobbiteja. Taloissa asuu kuitenkin ihka eläviä ihmisiä, jotka kokkailevat pyöreäseinäisissä keittiöissään ja kurkkivat kananmunanmallisista ikkunoista pihamaalle. Talot näyttävät ulkoapäin pieniltä pesäkoloilta, mutta maan poveen kätkeytyy kunnollisen kokoisia huoneita, komeita takkoja ja kylpyhuoneita suurine ammeineen. On pelit ja vehkeet ja autollekin talli maan sisällä.

Vetschin missiona on integroida asumukset maisemaan. Ne istuvat

Sveitsin kukkuloiden ja vuorten linjoihin kuin kotilo etanan selkään. Hienotunteinen ja sympaattinen estetiikka on kuitenkin vain yksi osa kokonaisuutta ja visiota. Tärkeää on myös asuntojen ekologisuus. Maatalojen energiankulutus on vain puolet keskimääräisten talojen kulutuksesta. Maa toimii nimittäin luonnollisena lämpöeristeenä. Toisaalta kuumana aikana maa viilentää taloa luonnollisesti.

Koti maan suojassa on turvassa sateiden, tuulten ja lumen riepotukselta. Se on varsinainen unelmien kotipesä. Siellä voi soittaa sähkökitaraakin nupit kaakossa vaikka keskiyöllä, sillä äänieristys on maan uumenissa huippuluokkaa. ■

Maanväkeä

ASUU maan uumenissa muutakin väkeä kuin arkkitehti Peter Vetschin suunnittelemaan asumismuotoon tykättyneitä ihmisiä.

Preeriapöllö, *Athene cunicularia*, on siitä erikoinen lintu, että se asustaa maan alla. Se on melkoinen opportunisti ja asustaa mielellään muiden, kuten vyötiäisten tai kilpikonien, tekemisissä maanalaisissa pesissä. Jos muiden valmiiksi kaivamia

ei löydy, tältä pöllöltä ei mene kynsi suuhun, vaan se kaivaa itse pesän, jopa yli kahden metrin syvyyteen.

Aavikolla elelevä pikkuinen kengururotta, *Dipodomys*, kaivaa itselleen kotipesän yli metrin syvyyteen. Siellä se nukkuu päivät pitkät ja koti toimii myös ruokavarastona. Tämä pieni eläin on sopeutunut erinomaisesti kuivuuteen eikä sen tarvitse juoda koskaan vettä. Se saa tarvitsemansa nesteen nauttimastaan ruoasta,

siemenistä. Kengururotta on muutenkin varsinainen selviytyjä. Se jättää jälkeensä monet petoeläimet ponkaisemalla kengurumaisilla koivillaan jopa yli kahden ja puolen metrin korkeuteen.

Myös kansantarinoidemme maanväki eli maahiset elelevät maan alla omintakeisessa maailmassaan. Sieltä maahiset saattavat kömpiä ihmisten ilmoille ja tekevät joskus ihmisolennoille ilkeyksiään.

ELI kylläkin KERTOO OMISTUKSESTA OSAKEYHTIÖN LIIKKEELLE LASKEMA VAISTONVARAISTA TALORYHMILTÄ AIKOINAAN HA HAA! **Lähi-itää** VIIVOJEN VETÄMINEN YMPÄRILLE KLINGA SIEVINEN

TÄÄLTÄ ON TÖLLÄ VIETY NAULA-PYSSY!
TÄÄLTÄ LÄHTI SIRK-KELI!

SUOMI
PÄÄKIRJOITUS-SIVULLA
HEDELMÄ SUHTAUTUMIS-TAPA
AITO
MIEKALLA OMAAN MAHAAN
ERI
"rinta"

KAUKI
POSSU
MURENEVA
PYSÄYTÄ!
POIMINTOJA
TÄHDENTÄJÄ
VAAROJA DEAN
RUDKIA SIPAN HALVAVA
SÄÄLITÄVIÄ
JÄTIT JÄTTI
NILS POLY-AMIDI
YLEISÖLLE KORKEALLA
TOIHIN!
RISA
VESIPUTOUKSIA
KOSKI-MIES
JALOIN MARJATA
TURKIN ALLA
TOISEN KOTI-MAISEN KIITOS
LOUNNAASA
MERILUOTO
KARI
PYLKÄNEN
KAI...
BRASILIASSA
PERTTI JA ASE HERJA
TYTTÖ KUIN ANNA!
KERA
AR-KISSA
ENGLANNIKSI HUB
hepo

MUUTA EI ENÄÄ KAIVATA KUIN MUUTAMA TERÄVÄ KOLAUTUS! SITTEEN VARSINAINEN TALON PYSYTYKS EN VOI PÄÄSTÄ LIIKKEELLE!

www.sanaris.fi / laadinto Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

			3	8	5		
1	9	6					2
3		4					6
6	8	1					3
3			6	4	8		
7			8		1		
6			4	1	3		
	7	3	2				

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

19	24	9	7
8		11	
4	9	22	23
8		19	
7	9	15	8
8		22	

24	25	22	15		9		21
	5		9	22	12	22	3
18	11	10	22		19		4
1	2	3	R	5		4	2
9		2		25	12	24	15
15	5	10	15	22		18	

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

7	9			5			
8				7			
				6	5	4	7
	8	5					
		7			1		
					9	2	
1	2	3	4				
			2				4
			6				3

8	19	15	9		23	11	8	12	25		8	10	18	19	9	15		9		19	22	13	9
19		8	19	19	22		1		18	10	6	9		18		8	12	12	18	15		22	
15	10	8	22		20	9	9	12	22		8	4	8	4	8	6	22		4	22	23	15	22
21	24	11	15	24	8		24	24	15	15	8	8		8		8	4	16	8		11		13
8	25	8	8		11	24	19	18		8		25	9	11	18		25	18	24	25	9	11	18
	25		22	20	18	11		11	8	16	16	22		22	10	18	25	8	19		13		4
6	8	18	19		8		22		24		19	1	24	11	15	22	15		8	22	4	22	
	11		15	22	12	8	24	19		15	11	8	24	21	8	15			6		2		
1	9	1	9		22	12	12	18	15		9		10			8		9	21	8	25	18	15
	22		4	8	1	22	18		18	22	9	15	8		14	8	11	4		15	9	12	18
8	19	25	22		1		10	8	22	19	15	9	4	4	8		22	22	15	8	15		11
	19		6	8	9	15	15	8	17	8		25	4	9	21		15	22	22	11	8	24	19
6	24	17	8		4		24	1	9	8		4	22	19	9	12	19	19	22		4		18
	15		15	8	22	15	8	8		14	10	8	12	9	4		8	8	15	15	9	9	15

Juha Pyyonen • www.rakentaja.fi

Wibra, eli Jussi Karhusaari.

Jätä jälki

Suomen parhaimpiin graffitimaalareihin lukeutuva rakennusmies Jussi Karhusaari, 36, sai tänä keväänä SAK:n kulttuuriapurahan. Mikä sai nuoren pojan kiinnostumaan 1990-luvulla maalaamisesta?

Maija Ulmanen

Jyväskylän kaupunginkirjaston parkkipaikan seinät saavat uudet graffitimaalaukset kuudentoista vuoden tauon jälkeen.

Betoniseinä on maalattu piki-mustaksi. Pieni poika pysähtyy ja katsoo seinää lumoutuneena.

– Katso äiti, pupulla on karvat ja reppu selässä, niin kuin minulla, poika huutaa.

Jussi Karhusaari hymyilee ja jatkaa maalaamista.

Eletään vuotta 1992 ja Karhusaari on neljätoistavuotias. Teinikäisiä poikia oli tuolloin hankala saada pois kuvaamataidon luokasta. Heitä tultiin varta vasten hakemaan seuraavalle tunnille.

– Kyllä meitä kiinnosti piirtämi-

sen lisäksi myös rap-musiikki. Me vain ajauduimme graffitipiireihin.

Jyväskylässä oli tuolloin – ja on edelleen – hyvin aktiivinen ja iso graffitiskene. Karhusaari on juossut yhden jos toisenkin kerran karkuun poliiseja 1990-luvulla. Mutta sehän kuuluu asiaan, varsinkin tuolloin, jolloin graffitit olivat laittomia. Myös graffitien tasosta näki sen, että kiire oli. Pimeässä ja sytkärivalossa oli huono erottaa värejä. Täytyi hutaista tägit seinään ja sitten juostiin.

– Veljeni jäi kerran kiinni, mutta itse olen selvinnyt pelkillä kilpa-juoksulla. Vanhempani taisivat olla tuolloin aika pihalla siitä, mitä teimme iltaisin. En usko, että heille valkeni silloinkaan täysin, mitä touhuusin, kun maalikannuni löytyivät työstäväni kaapista, maalari toteaa.

Maaleista kiinnijääminen oli Karhusaaren taiteilijauralle käännteentekevää. Silloin hän sai vihin Jyväskylän kaupungin nuorisotoiminnasta, jossa tarjottiin mahdollisuutta maalata graffiteja laillisesti.

– Kaupunki maksoi maalit ja kertoi, minne saisimme maalata. Tokihan maalasimme edelleen laittomiinkin paikkoihin, mutta oli mukava saada pientä arvostusta maalaamiselle kaupungin puolelta. Tuntui aivan kuin meidät olisi huomattu.

Vaikka tuolloin Jyväskylässä oli laaja graffitiskene, tiesivät kaikki, kuka oli kuka. Karhusaari muistaa elävästi sen, kuinka yhden sillan alle maalasivat vain ”parhaat”. Sinne ei muilla ollut asiaa ja sitä arvostettiin.

– Olin ensimmäinen meidän kaveriporukasta, joka sai maalata ”par-

haiden” kanssa sillan alle. Yksi elämäni tähtihetki, lapseni syntymän lisäksi, on kun Jyväskylän paras graffitimaalari sanoi minulle lopetettuaan hommat; ”Jussi, sä oot nyt heittämällä tän kaupungin paras maalari”. Meidän skenessä ollaan kuitenkin aika nöyrää poikaa, joten se, että joku antaa sinulle julkisesti tuollaista arvostusta, on todella iso juttu, kosteus- ja homevaurioiden korjausta opiskeleva Karhusaari sanoo.

”Jotain haastavampaa”

Viime kesänä Karhusaari alkoi pohdita, ettei perusgraffitien maalaaminen ollut enää tarpeeksi haastavaa. Hän halusi siirtyä enemmän kolmiulotteiseen ja realistisempaan maailmaan ja ymmärtäähän sen. Mies on nimittäin päättänyt, että maalaamisesta tulee hänelle jossain vaiheessa vielä ammatti.

– Uusin opetteleman juttu on tehdä elämille karvat. Se saattaa kuulostaa helpolta, mutta tosiasial-

lisesti se on aika vaikeaa ja aikaa vievää. Olemme maalanneet eilen ja tänään kaksitoista tuntia. Kyllä tähän hommaan saa aikaa menemään, jos tekee kunnolla, perfektionistiksi itseään luonnehtiva Karhusaari kertoo.

Karhusaari on iloinen, että asenne graffititaidetta kohtaan on muuttunut ja sitä jopa arvostetaan nyky-päivänä. Ongelmaksi hän kuitenkin

kokee, etteivät ihmiset vielääkään ole valmiita maksamaan graffititaideteesta.

– Suomessa on taiteilijoita, jotka elättävät itsensä maalauksilla, joten onhan se päivän selvää, etteivät he tee mitään ilmaiseksi, Karhusaari kiitteyttää.

Elokuussa Tampereella järjestetään kahdenkymmenen vuoden taun jälkeen graffititaideteen SM-kil-

pailut, johon myös Karhusaari on osallistumassa.

– On pakko käydä tekemässä oma maalauksensa ja katsoa, kuinka pitkälle se riittää, taiteilija toteaa nöyrästi.

Karhusaaren monet maalarikaiverit ovat lopettaneet graffititaideteen kahdenkymmenen hujakoilla. Harvassa ovat enää ne tyypit, jotka ovat jatkaneet aikuisiälle.

– Suomen graffititaideteen yksi pieni ongelma on se, että jengi ei haasta itseään tekemään jotain hienoa. Onhan perinteinen graffititaidete ihana mageeta, mutta itse olen lähtenyt tekemään jotain erilaisempaa.

Karhusaaren omat esikuvat sijoittuvat 1980–1990-luvulla aloittaneisiin graffititaideteilijoihin.

– 1990-luvulla kovia olivat Helsingin maalarit. Tehtiin teini-ikäisenä ”opintomatkoja” Helsinkiin. Käytiin tsekkaamassa ja kuvaamassa kaupungin graffiteja. Vieläkin

ihailen **CanTwo:n** ja **Batesin** töitä. Ne olivat kovia junnuna ja ovat kovia edelleen.

Esikuviansa innoittamana Karhusaari rohkaisee kaikkia graffititaideteilijoita tekemään monipuolisesti erilaisia töitä ja löytämään oman tyylin.

– Täytyy vain maalata, maalata ja vielä kerran maalata. Ei ole omassa oikotietä onneen, vaikka pakotie aina löytyykin, Karhusaari sanoo ja naurahtaa.

Kuulen korvissani kannujen kolinan. Vanhempi mies kääntyy katsomaan taakseen. Vieläkin ihmisillä on selkäytimessä ajatus, että kannujen kolina tarkoittaa automaattisesti laittomuuksia. Tällä kertaa mies voi jatkaa matkaansa. Täällä ei tehdä mitään laitonta. Vihdoinkin seinä alkaa saada maalia. Karhusaari jättää jälkensä.

SAK:n kulttuuriapurahan saivat myös Rakennusliiton jäsenet **Raimo Laine**, valokuvaus, ja **Mati Mesipuu**, lasitaidete. ■

Välillä keikutaan mitä ihmeellisimmissä paikoissa. ”Mitä tahansa hienon graffitin takia”

Ihminen on itsekäs, itsestään kiinnostunut eläin

Eläimet yhteiskunnassa. Elisa Aaltola & Sami Keto. Into 2015.

Maija Ulmanen

Eläimet yhteiskunnassa -kirjassa suhdettamme eläimiin, niiden asemaa ja käyttöä ruoditaan muun muassa median, mainonnan, lainsäädännön, taiteen, tieteen, filosofian ja runouden kautta. Teoksen kirjoittajat ovat suomalaisille tuttuja tietentekijöitä ja taiteilijoita.

Ihmiskeskeinen, eläinten massalistamiseen ja voitontavoitteluun perustuva tehotuotanto on tehnyt luonnollisesta epäluonnollista ja epäluonnollisesta eläinten arkea. Sen mukaan äidinrakkaus on pahasta, emakkohäkki tarpeellinen ja tieteen nimissä eläimiä voi silputa fyysisesti ja henkisesti miten huvittaa.

Ihminen käyttää ja tappaa eläimiä enemmän kuin koskaan aikaisemmin, oli se sitten moraalisesti oikeutettua tai ei. Paradoksaalista kyllä, samalla ihminen haluaa elää yhteiskunnassa, joka edustaa oikeudenmukaisuutta ja väkivallattomuutta. Nyky-yhteiskunta onneksi auttaa haluttomuutta luoda yhteyksiä oman vastuun ja muiden kärsimysten välille. Kun maailma on kiiltävää pintaa, eikä teurastamoilla ole lasiseiniä, on helppoa sivuuttaa eläinteollisuuden sisällä elävien häitä. Yhteiskunta elää Vyöhykkeen (eläinteollisuuden) ehdoilla, ku-

ten **Antti Nylén** kirjassa murahtaa.

Edes tavallisesti viisaiksi ja oikeudenmukaisiksi mielletyt lait eivät suojele eläimiä. Eläinsuojelulainsäädännön tarkoituksena on suojella eläimiä tarpeettomalta kärsimyksestä, kivulta ja tuskalta sekä edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua ilman, että eläinten käyttöä sinänsä rajoitetaan. Julkisoi-keuden VTT **Birgitta Wahlberg** sanoo saman suomeksi: hyvinvointilaki sallii siis merkittävän kivun tuottamisen eläimille sekä eläinten pitämisen olosuhteissa, joissa ne eivät voi toteuttaa luontaisia käyttäytymismallejaan. Siksi porsaita saa kastroida ilman kivunlievitystä, ketun sulkea pieneen metallihäkkiin sekä munintakoneeksi pakotetun kanan ahtaa ”virike”häkkiin. Lain ris- tiriitaisuutta maustaa se, että eläimet eivät ole samanarvoisia lain edessä. Lemmikkikoiraa laki kohtelee huomattavasti suopeammin kuin esimerkiksi ”maukkaiden” rintapalonsa takia kävelykyvyttömiksi ja- lostettuja broilereita.

Kirjassa pohditaan suhdettamme eläimiin myös eläintarhojen kautta. **Kaisa Ansamin** teksti käsittelee näin kesälomakaudella ajankohtaista Särkänniemen delfinaariota ja sen epävirallista historiikkia. Tampereen delfinaariota on puolustettu

muun muassa sillä, että se auttaa ihmisiä ymmärtämään luontoa ja koh-telemaan sitä paremmin. Nurinku-rista kyllä, myös Tampereen delfi- nit on metsästetty jahtaamalla niitä ensin moottoriveneillä, erottamalla perheistään ja rahtaamalla sitten merestä betonialtaaseen. Harva tai- taa tietää sitäkään, että yksi Särkän- niemen delfinaariota varten napa- tuista delfineistä kuoli pian vangit- semisensä jälkeen ja kaikessa hiljai- suudessa sen tilalle metsästettiin uusi yksilö.

Eläimet yhteiskunnassa -kirjan päättää **Jenni Haukion** voimakassä- vyinen, eläimen näkökulmasta kir- joittama runo *Suojele, älä tuhoa*. Runossa kertojina ovat ainakin beto- nialtaassa kiertävä delfiini, emoltaan riistetty juottovasikka, teurasautoon piiskattu emakko sekä metsänreu- naan tuijottava turkistarhan ketun- poikanen. Kirjan ilmestymisen ai- koihin runo nousi hetkeksi otsikoi- hin, sillä turkistarhaajien liiton pu- heenjohtajan mukaan presidentin puoliso elää satumaailmassa. Pu- heenjohtaja kun ei usko eläimen tun- tevan runon kuvailemaa kärsimystä tai tietävän mitään tulevaisuudes- taan.

Teini-ikäisenä **Peter Singeri- ni** lukeneena ja eläinoikeusfiloso- fian omaksuneena puolivegaanina

saatan olla jäävi tällaisia arvioita kirjoittamaan, sillä olen jo lähtökoh- taisesti tekstin puolella. Eläimet yhe- teiskunnassa on onneksi sen verran asiantunteva ja samalla monipuoli- nen teos, ettei sen kehuja tarvitse pe- rustella pelkillä omilla motiiveilla.

Ihminen on itsekäs, itsestään kiinnostunut eläin. Siksi suhdettam- me eläimiin ja etenkin eläinteolli- suuteen voisikin lähestyä pohtimal- la, mitä eläinsuhteemme kertoo meistä. Kuten **Lea Rojola** kirjassa toteaa: *Keitä olemme me, jotka kiin- nostuneina mutta myötätunnotta tarkkailemme, kun sydämesi särkyy kerta toisensa jälkeen.*

Kiitämme: Maailmankuvaa avar- tavasta esityksestä ja asiantunte- vista tutkijoiden artikkeleista.

Moitimme: Vaikka kirja panee ajattelmaan, ei itsesyytöstä pysty välttämään.

Selvänä myös vituttaa raikkaammin.

Merja Asikainen ja Tommi Liimatainen: Kaasu pohjassa. Otava.

Jyri Vasamaa

Kotimaisessa ja kansainvälisessä musiikkibisneksessä tutuksi tul- lut **Tommi Liimatainen** on kirjoit- tanut yhdessä toimittaja **Merja Asi- kaisen** kanssa kirjan siitä, millaista on lopettaa alkoholin juominen ker- tarysäyksellä. Tommi on halunnut olla asiassa avoin kaikkein vaikeim- pienkin asioiden suhteen, ja uskon, että tästä kirjasta saa moni varmasti kannustusta ja voimaa ryhtyä sam- anlaiseen projektiin. Kuten jää- kiekopelissäkin, hommassa tarvii- taan peräänantamattomuutta, tah- donvoimaa ja taistelutahtoa. Jos vii- nanhimo alkaa vähänkin nousta juh- lissa, on lähdettävä kotiin.

Tommi kertoo kirjassaan vihan- neensa lapsena sukulaistensa, varsin- kin isänsä alkoholinkäyttöä. Kun hän sitten myöhemmin alkoi itse käyttää alkoholia, seurasi siitä aina henkinen krapula, morkkis. Morkkiksella ei ol- lut mitään tekemistä sen kanssa, oli- ko hän hölmöilyt kannissa vai ei. Aluksi Tommi selvisi morkkiksesta sunnuntain aikana, mutta jossain vai- heessa se alkoi venyä maanantaille, tiistaille ja keskiviikolle.

Liimataisen juominen lisääntyi huomattavasti, kun ensiaskeleita ul- komailla ottava **Negativen** manageri pönkitti epävarmuuttaan alkoholin voimalla. Tuntui vähemmän tuskai- selta olla asioista tietämätön kannissa, kuin sitä selvin päin. Asiat tuntuivat luistavan, vaikka Tommi tunsu teke- väänsä siinä samassa itsestään hölmön.

Tommi Liimatainen käytti alko- holia viimeisen kerran juhannukse- na vuonna 2005. Krapula oli pyrki- nyt pintaan jo torstaisen ryypiskelyn jälkeen, mutta juomista jatkamalla hän sai lykättyä sitä. Juhannuspäivä- nä Tommi heitti yhtäkkiä serkulleen ehdotuksen Liimataisen sata päivää ilman viinaa -projektista. Kun serk- ku nauroi hänen kommenttiaan, ti- pautti Tommi viinilasinsa maahan ja sanoi lusimisen alkavan välittömäs- ti. Tämä oli viimeinen kerta, kun hän joi alkoholia. Alku oli rankkaa. Hän kävi oman itsensä kanssa tiukan kes- kustelun, että mihinkään ei ole me- nemistä ennen kuin voi olla sata var- ma, ettei juomista tarvitse miettiä. Kaava oli alkuun aina sama. Puoli- toista litraa Jaffaa, pizza ja kotiin tui- jottamaan seinää, vaikka välillä sur- kea elämä vähän itketti.

Kirjan mukaan monen on vaikea ymmärtää raittiutta. Aivan rapajuo- pon juomisen lopettaminen hengis- sä pysymisen vuoksi vielä hyväksy- tään, mutta vapaaehtoisesti juomi- sen lopettanutta ei käsitetä. Juomat- tomuutta joutuu perustelemaan Suo- messa jatkuvasti. Tuomitsevimpiä kommentteja raittiutta kohtaan tulee Tommin mukaan herkemmin sellai- silta tahoilta, joilta sellaista ei edes osaisi odottaa. Kun esimerkiksi hä- nen manageroimaltaan Negative -yhtyeeltä tuli asiassa pelkkää kan- nustusta, ei kauluspaitajengin kes- kuudessa asiaa oikein tahdota ym- märtää.

Tommi kertoo juomisen lopetta- misen vaikuttaneen hänen tervey- teensä nopeasti. Ajan kuluessa olo koheni ja hän alkoi voida yhä parem- min. Mieli oli pirteämpi ja kirk- kaampi ja unikin maistui paremmin. Myös aikaa tuli lisää. Kun hän sun- nuntaina aukaisi silmänsä, eikä ol- lutkaan kanuunaa, ei voinut kuin hy- myillä. Aistitkin herkistyivät ja reaktiot tuntuivat aidommilta. Tun- teet tulivat esiin välittömänä, oli ky- seessä sitten ilo, suru tai ärtymys. Popedan **Pate Mustajärvi** on tiivis-

tänyt asian hienosti sanoin: ”Selvin päin vituttaakin raikkaammin”.

On paljon ihmisiä, jotka mielti- vät omaa suhdetta alkoholiin. Koh- tuukäyttö muuttuu ongelmakäytöksi yllättävän nopeasti ja kohtuukäyttä- jissä on paljon riskirajoilla olevia. Siksi asioista pitää puhua, jotta mah- dollisimman moni osaisi eliminoida ongelman ajoissa. Jos ongelma me- nee liian pitkälle, omat voimavarat eivät ehkä enää riitäkään lopettami- seen. Jos tuntuu, ettei selviä yksin, on ammattiapua tarjolla. Pitää vain uskaltaa ottaa apu vastaan, mikä on monelle jo iso kynnys. Päätös lähtee kuitenkin aina ihmisestä itsestään. On haluttava itse lopettaa. Yhdet pu- heet, ja sillä mennään. Tommi on ol- lut mukana tukihenkilönä viidessä päihdekatkaisussa. Ensimmäinen kerta oli, kun hän oli ollut raittiina pari vuotta.

Kiitämme: Kirja pysyy hyvin aiheessaan, on helppo lukea, eikä rönsyile turhaan.

Moitimme: Ihmisten suvaitse- mattomuutta erilaisuutta kohtaan.

RATKAISUT

2	4	6	9	3	8	5	1	7	7	9	4	1	2	5	3	6	8	3	2	1	8	7	4	5	9	6
8	1	9	6	5	7	4	2	3	8	5	6	3	4	7	2	9	1	6	5	7	1	3	9	4	2	8
5	3	7	4	1	2	9	6	8	3	1	2	8	9	6	5	4	7	9	4	8	6	5	2	1	3	7
4	6	8	1	2	9	7	3	5	2	8	5	9	1	3	4	7	6	1	6	4	7	9	8	3	5	2
3	5	1	7	6	4	8	9	2	9	4	7	5	6	2	1	8	3	7	3	9	2	4	5	8	6	1
7	9	2	5	8	3	1	4	6	6	3	1	7	8	4	9	2	5	5	8	2	3	6	1	9	7	4
6	2	5	8	4	1	3	7	9	1	2	3	4	7	8	6	5	9	2	9	6	4	1	3	7	8	5
1	7	3	2	9	5	6	8	4	5	6	8	2	3	9	7	1	4	4	7	3	5	8	6	2	1	9
9	8	4	3	7	6	2	5	1	4	7	9	6	5	1	8	3	2	8	1	5	9	2	7	6	4	3

PYÖLÄ	SUEZ	UKIT	E M
JZAEH	A R	Ä	EINIÖ
RNDCT	LEIF	ORHI	S L
BVO SG	A S	PYÖRÄILY	
MIFUK	ZETA	E Y	KNUT
	A I	TÄHTI	O

ASTE	FRANK	AHOSET	E SIDE
S ASSI	P OHJE	O ANNOT	I
THAI	GEENI	ALALAJI	LIFTI
MURTUA	UUTTAA	A ALBA	R D
AKAA	RUSO	A KERO	KOUKERO
K IGOR	RABBI	IHOKAS	D L
JAOS	A I	U SPURTIT	AILI
R TINAUS	TRAUMAT		J Y
PEPE	INNOT	E H	A EMAKOT
I LAPPIO	OIETA	CARL	TENO
ASKI	P HAISTELLA	IITAT	R
S JAETTAVA	KLEM	TIIRAUS	
JUVA	L UPEA	LISENSSI	L O
T TAITAA	CHANEL	AATTEET	

VALTIO	KONI	ORJA	OIRE
ALIO	STOP	NASU	HAURAS
RIISTA	OTOT	KOROSTAJA	
KAKI	KÄKI	UHAT	MUONAT
ASENNE	KORI	RUKAT	U
U R	PAALUT	ISOT	KÄSI
DAALIA	AASIT	OSARA	N
EHTA	PATIKOINTIRETKET		
TAAKSE	N	TAIVASSALO	
V KURIKAT	AILA	UOTI	
HARAKIRI	ATALA	MAAR	
A I I	AVEC	NOAK	SORSA
ASETAKKI	KIINTONAPA	U	
HANA		NAPAKAT	
KLAS		STARTTI	
ALUS		TARVITA	
TISU		ALOITUS	

Kesä!

Arvoisat rakentajat. Se on todella kesä alkanut keliemkin puolesta. Parhailaan kun kirjoittelen juttua auton takapenkillä, matkalla Hangon Regataan, ja elohopea kapuaa jo 29 asteeseen.

Kesä on meille suomalaisille juhlaa. Pimeä talvi ja viileä kevät on nyt painettu töitä ja vihdoin on koittanut se paljon puhuttu kesäloma! Siis kesäloma-aika, jolloin tehdään kaikkea mitä ei töiden ohella ehdi. Mökkeilään, veneillään, lähdetään reissaamaan ympäri Suomea tai jopa maailmaa!

Itselle on tutuin tuo mökki. ”Vihdoinkin saa rentoutua neljä viikkoa”, ja suunta kohti mökkiä. Eihän siellä tämän loman aikana olekaan kuin talven runnomien rännien korjaus, saunan maalaus, natisevat portaatin odottaa pientä korjausta ja jokohan tänä kesänä saataisiin se terassi jo vihdoin rakennettua!

Naapurin Börjekin pyysi apua muutamassa pikku hommassa. Usein kesälomat sitten menevätkin näiden ”muutamien pikkuhommien” parissa.

Nyt on hei kesä, joka kestää Suomessa muutaman viikon! Kyllä rakentaa saa töissäkin. Muistakaa rentoutua, viettää aikaa sen oman rakkaimman ja lapsien kanssa. Ehtiihän sitä touhuta ja tehdä vaikka ensi viikolla. Kesällä tapahtumiakin riittää joka puolella, joten muistakaa nauttia kesästä! Hyvää kesää. ■

P.S. Muistakaa nauttia kesästä ja onhan se kesäloma myös ensi vuonna.

Talotekniikkaväki retkeili Kuopiossa

Aki Tarasmaa heitti lestiä ennätysmittoihin.

Teksti Kimmo Palonen
Kuvat Jyrki Lipponen

Perinteiset talotekniikka-alan retkeilypäivät vietettiin 13.–14. kesäkuuta Kuopiossa. Tapahtumakeskuksena oli Scandic hotelli ja Väinöläniemen urheilukenttä kauniilla Kallaveden rannalla.

Lesti lensi

Urheilulajeina käytiin petanque-turnaus, 4 x 100 metrin kävely ja lestinheitto. Lestinä toimi noin 2 kilon painoinen putkentaivutukseen tarkoitettu metallinen taivutuslesti. Kuopion oma poika **Aki Tarasmaa** sai lestin lentämään pisimmälle, yli 20 metrin.

Helsingin osasto 390 hallitsi kävelyviestiä ja petanque-turnausta voittamalla molemmat lajit. Myös kokonaiskilpailun voitto ja sen myötä yleiskiertopalkinto matkasi Helsinkiin.

Retkeilypäivien järjestelyistä vastasi osasto 394 Kuopion putkimiehet ja -eristäjät. Osaston puuhämies **Pekka Väisänen** rakensi hotellin sisäänkäynnin eteen Savolaisen maalämpöjärjestelmän, jota ohikulkijat ja hotellin asiakkaat saivat ihmetellä. Väisänen mukaan retkei-

lypäivien järjestäminen on osastolle kunnia-asia. Edellisistä päivistä Kuopiossa olikin ehtinyt kulumaan jo melkein neljännesvuosisata.

Ei kiitos palkanalennuksille

Neuvottelukokous kuuli neuvottelupäällikkö **Kimmo Palosen** alustuksen ajankohtaisista työmarkkina-asioista. Palosen mukaan maan hallituksella ja työnantajajärjestö EK:lla on sellainen draivi päällä, että nyt jos koskaan tarvitaan yhtenäistä ammattiyhdistysliikettä.

– Ihmisille syötetään median välityksellä propagandaa, jonka mukaan suomalaisen palkansaajan, eläkeläisen ja työttömän tulisi luopua eduistaan kilpailukyvyyn nimissä. Samaan aikaan jätetään täysin huomioimatta työnantajille annetut huumenlahjat kuten kelamaksun poisto ja yhteisöveron alennus.

Rakennusliitto ei ole mukana työllisyys- ja kasvusopimuksessa vaan neuvottelee omien sopimustensa jatkosta myöhään ensi syksynä. Palosen mukaan Rakennusliitto ei tule pidentämään työaika, alentamaan palkkoja tai tekemään mitään muitakaan työehtojen heikennyksiä kuin pitkän ja hävityn lakkoistelun jälkeen.

Duunarin ylistys

Iltajuhlissa Helsingin osaston kuoro Putkikööri esitti kantaesityksensä **Reino Bäckströmin** säveltämän ja **Max Kaukosen** sanoittaman *Duunarin ylistys* -nimisen kappaleen. Iltajatkui tanssin ja seurustelun merkeissä aina myöhään yöhön.

Sunnuntain ohjelmassa oli risteily Kallavedellä ja käynti vuona 1918 vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkillä. Muistopuheen piti entinen kansanedustaja **Erkki Virtanen** palauttaen mieleen noin sadan vuoden takaiset kauheet, joissa Kuopionkin vankileirillä menehtyi vankeja nälkään.

Seuraavat talotekniikka-alan retkeilypäivät päätettiin järjestää vuonna 2017 Mikkelissä. Mikkelin osaston puheenjohtaja **Mikko Ollikainen** toivotti vieraat tervetulleeksi Mikkeliin ensimmäistä kertaa retkeilypäivien historiassa. ■

85-vuotias Veikko Rautanen näytti nuoremmille mallia.

Urheilutulokset

LESTINHEITTO

- Osasto 394 Kuopio 57,38 m
Aki Tarasmaa
Joonas Leinonen
Marko Väisänen
- Osasto 390 Helsinki 48,35 m
Sami Arima
Antti Heikkinen
Mika Järvi
- Osasto 399 Mikkelä 47,60 m
Juha – Matti Huikuri
Juha Neuvonen
Ismo Hörmö

4 X 100 METRIN KÄVELYVIESTI

- Osasto 390 Helsinki
Veli Piironen
Arto Keskinikkola
Asko Kallioinen
Ari Suvanto
- Osasto 394 Kuopio
Pekka Väisänen
Antero Karhunen
Tero Kinnunen
Marko Väisänen

- Osasto 395 Jyväskylä
Risto Kuusinen
Pekka Halttunen
Kari Penttinen
Ari Pajunen

PETANQUE-TURNAUS

- Osasto 390 Helsinki
Raimo Palviainen
Tuomo Heinonen
Pentti Lindberg
- Osasto 394 Kuopio
Raimo Lehtola
Alvi Bunda
Pekka Väisänen
- Osasto 399 Mikkelä
Henrik Landgrös
Juha Luukkonen
Aki Kettunen

LESTINHEITTO YKSILÖKILPAILU

- Aki Tarasmaa os.394 20,85 m
- Joonas Leinonen os. 394 19,68 m
- Sami Arima os. 390 18,06 m

Maalarit kisailivat ja juhlivat Peurungalla

Maalareiden perinteisiksi muodostuneita kesäpäiviä vietettiin tällä kertaa RL os. 52 eli Jyväskylän maalareiden ja mattomiesten järjestämänä Laukaalla kylpylähotelli Peurungassa. Samassa yhteydessä osasto juhli 90-vuotista taivaltaan alueen edunvalvojana.

Maalausalan ammattikunnan muuttamisen huomasi nyt selkeästi kesäpäivillä. Noin puolet 150 osallistujista oli naismaalareita ja ulkomaalaisiakin oli paikalla kymmenisen. Myös nuorten osuus osallistu-

jista oli todella huomattava eli Rakennusliiton tekemä nuorisotyö huomataan myös kesäpäivillä. Kaikki tulivat kuitenkin loistavasti toimeen keskenään ja kesäpäivien parasta antia onkin aina yhteenkuuluvuuden tunne ja ammattiympäristön korostaminen.

Kesäpäivien himoituimman kiertopalkinnon eli köydenvedon joukkuekisan ylivoimainen voitto meni Tampereelle. Kaikkiaan leikkimielisiä kisoja käytiin kahdeksassa eri lajissa, joista osa on ollut lajeina mukana kaikilla kesäpäivillä.

Voittajien nimet löytyvät Rakennusliiton internetsivuilta maalausalan sopimusalan kohdalta.

Iltajuhlissa tilannekatsauksen tulevaan työmarkkinakierrokseen piti Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi**. Maalausalan työehtosopimuksen mahdollisesta vuoden jatkokaudesta olisi päästävä sopuun työnantajien kanssa 30.11.2015 mennessä.

Illan viihdepuolesta vastasi monipuolinen stand up -koomikko **Mikko Peltola**, joka itsekin on siviilityönsä rakentaja.

Seuraavan kerran maalareiden kesäpäiviä vietetään Lappeenrannassa vuonna 2017. ■

”Lintsillä parasta on Viikinkilaiva”

Rakennusliiton Uudenmaan osaston perhepäivä suuntautui Linnanmäelle. Hauskaa päivää oli viettämässä yhteensä 514 rakennusliittolaista ja heidän perheenjäsentään.

Maija Ulmanen

Kesäkuinen lauantaiamu valkeine aurinkoisena. Helsingin huvipuistoon, Linnanmäelle, on kokoontunut satapäinen joukko Rakennusliiton jäseniä perheineen. On tullut aika viettää mukavaa yhteistä päivää perheen pienempien ja hieman isompienkin kanssa. Sitähän ei ole kieltäminen, etteivätkö niin äidit kuin isätkin nauttisi pienestä keikutuksesta.

Vitali Tsastsin saapui myös perheensä kanssa viettämään huvipäivää.

– On mielestäni tosi hienoa, että liitto järjestää myös tällaisia huvitapahtumia, jonne ovat myös perheen pienimmät tervetulleita. Olen kuullut, että Lintsin perhepäivä on jo perinne. Me olemme ensimmäistä

kertaa mukana, Tsastsin toteaa.

Kysyttäessä **Emilia**, 4, ja **Santteri Tsastsin**, 6, mielipidettä siitä, mitkä laitteet kiinnostavat eniten huvipuistossa, on vastaus selvä; törmäysautot ja possujuna.

Viikinkilaivan lähetyillä jonottaa perhe **Sinkkonen**. Kahdeksanpäiseen joukkoon mahtuu kolme aikuista ja viisi lasta.

– Tulimme yhdessä veljeni perheen kanssa kokeilemaan Lintsin uusia laitteita. Särkänniemi on meille tuttu paikka, joten ajattelimme tehdä tänä kesä poikkeuksen ja tulla Linnanmäelle, **Oula Sinkkonen** kertoo.

Sinkkonen on iloinen liiton näkyvistä eduista, joista yksi on muun muassa kyseessä oleva huvipuisto-perhepäivä.

– Varsinkin, jos perhe on iso, maksaa huvipuistossa käynti pitkän

pennin. Liiton tukiessa lippujen hinnassa, tulee päivän hinnaksi puolet vähemmän kuin normaalista. Se on huomattava etu. Kyllä kannattaa kuulua liittoon, Sinkkonen iloitsee.

Lapsien silmistä näkyy pieni pilke ja suut nousevat hymyyn. Sinkkosten perheen pienempien lempilaitte on heittämällä – Viikinkilaiva.

– Voisin käydä pelkästään Viikinkilaivassa, sanoo **Voitto**, 6 vuotta.

Vaikka päivä on pyhitetty lapsil-

le, niin kyllä aikuisetkin haluavat saada pieniä kipuristuksia mahanpohjaan. Sinkkonen on odottaa erityisesti pääsyä uuteen laitteeseen nimeltään King. Ukosta on muodostunut Sinkkoselle jo klassikko niin kuin myös vanhasta vuoristoradasta.

– G-voimia on päästävä kokeilemaan. Kaikista hurjimmat laitteet ovat meidän mieleemme, toteavat Sinkkosten veljekset kuin samasta suusta. ■

”Isot kinkeripiirit”

Rakennusliiton luojat kokoontuivat hyvässä porukassa kesäkuun alussa Siikarantaan valtakunnalliseen kolmipäiväiseen veteraanitapahtumaan. Koolla oli peräti satapäinen joukko.

Maija Ulmanen

Salin täyttää kiivas puheensoriina. ”Muistatko silloin..”, kuulen sanottavan monta kertaa. Kautta maan Siikarantaan kokoontuneet veteraanirakentajat aloittavat päivän esittäytymisellä. Jokainen osasto kertoi toimintakuvauksen osaston vireästä toiminnasta ja mahdollisia parannusehdotuksia. On nopeasti huomattavissa, että osastojen veteraanitoiminta on aktiivista ja monipuolista. Tehdään retkiä, isompia ja pienempiä. Muis-

tellaan ja mietitään tulevaa.

Esittelyn jälkeen on aika siirtyä edunvalvontaverstaaseen. Veteraanijoukko jaetaan kuuteen eri ryhmään ja on aika pohtia uutta hallitusohjelmaa. Verstaat antavat ruusuja ja risuja kainostelematta, ja jos aivan rehellisiä ollaan, risuja enemmän. Veteraaneista tuntuu, että heidät on unohdettu. Eläkeläisten asema ei ole helppo eikä yksinkertainen. Suurimpia huolenaiheita olivat muun muassa vanhusten sairaanhoito. Hoitoon pääsyä kuuluisi eläkeläisten mukaan helpottaa. Myös ikäsyrrintä ja eriar-

voisuus huolestuttivat. Ennen kaikkea veteraanirakentajat toivoisivat, että eläkeläisten verotus olisi armollisempi ja asumistuki palautettaisiin ennalleen.

Toisena päivänä ohjelmassa oli luento terveellisistä elämäntavoista ja liikunnasta. **Alexander Holthoer** Urheiluoipisto Kisakeskuksesta veti eläkeläisille mieluisan kalvosulkeisen. Iltapäivästä vuorossa oli leikkimielinen Rakentajaveteraanien olympialaiset. Kilpailussa ei hiekkää säästelyä ja tunnelma oli kuin suuressa urheilujuhlassa konsanaan. Päivän päätteeksi oli hyvä rentoutua rantasaunan lämmössä.

Kolmas päivä oli pyhitetty Rakennusliitolle. **Jukka Asikainen** ja **Rauno Kurki** kertoivat liiton tämän hetkisestä tilanteesta. Ilmoille nostettiin myös kysymys siitä, mikä on eläkeläisten asema liitossa.

Kaiken kaikkiaan kolmen päivän tapahtuma sai eläkeläisiltä vain positiivista palautetta. On tärkeää, että vaikka työelämä on jäänyt taakse, eivät kaverit jää unholaan. ■

Rakentajakaravaanarit Lintulahdessa

Pauli Intonen

Rakentajakaravaanarit kokoontuivat perinteiseen tapaamiseen Äänekoskella Lintulahden caravan-alueella 22.–24. toukokuuta. Paikalle saapui 27 auto/vaunukuntaa.

Perjantaina alueelle saapuessa olivat rakentajakaravaanari-isännät vastassa huomioliiveissä ohjaamassa vapaille paikoille.

Ohjelmassa perjantaina oli tietysti sauna ja makkaranpaistoa sekä virvokkeita illalla. Kaikille alueella olijoille oli sen jälkeen

karaokea ja tanssia.

Lauantaiamua oli aamupalaa Nesteen kahviossa ja puolenpäivän aikaan oli ulkona pelejä. Ilmassa oli kilpailun tuntua, vaikka ilma oli niin tuulinen. Illalla oli taas karaokea ja jalalla koreasti halukkaille tanssijoille.

Yöt olivat alueella todella rauhalliset ja alue oli hyvin viihtyisä ja siisti.

Tapahtumaa sponsoroivat Liitto ja Äänekosken osasto. Tapahtuman isännät ovat kiitoksensa ansainneet hyvin järjestetystä tilaisuudesta. ■

KUN TEET TÖITÄ YKSITYISILLE KOTITALOUKSILLE, KOKEILE UUTTA PALKKALASKURIA!

Rakennusliitto tarjoaa jäsenilleen Palkkaus.fi-palvelun kanssa palkkalaskurin, jolla voit helposti tehdä palkkalaskelman ja lähettää sen yksityiselle työnantajalle maksettavaksi.

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman itse työnantajalle maksettavaksi Palkkaus.fi-palvelun avulla. Palkkalaskuri ottaa huomioon myös TESin erät ja voit liittää laskelmaan myös kulut ja kilometrikorvaukset.

Palvelu on ilmainen työntekijälle, eikä palvelun käyttö sido tai velvoita mihinkään. Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

1.

Rekisteröidy
ilmaiseksi

Palkkaus.fi - palvelulla sinulle jää noin 30 % enemmän verrattuna laskutuspalveluihin tai oman yrityksen kautta tapahtuvaan laskutukseen.

2.

Lähetä laskelma
työnantajalle

Voit tehdä palkkalaskelman valmiiksi itse ja lähettää työnantajalle palvelun kautta. Palkka on helppo maksaa ja kaikki velvoitteet tulevat hoidetuiksi.

3.

Työnantajat
löytävät sinut

Markkinoi ja myy osaamistasi entistä näkyvämmiin Palkkaus-profiililla. Kotitalouksien on helppo löytää sinut!

REKISTERÖIDY JA KÄYTÄ ILMAISEKSI OSOITTEESSA:
WWW.PALKKAUS.FI

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi
 tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteytietosi!

TAPAHTUMAT

Keski-Suomen rakentajaveteraanit

Tapaaminen ti 18.8. klo 10, Hirvimäentie 113, Vehniä. Kilpailuja, saunomista (omat pyyhkeet mukaan), syömme, juomme, makkaranpaistoa, ajatustenvaihtoa veteraanitoiminnasta. Tarjoilujen vuoksi ilmoittautumiset viimeistään ke 12.8., Kalle p. 050 542 7290 tai Raimo p. 040 768 8811. Tervetuloa!
Risteily ma 7.9. Tallinnaan. Lähtö klo 15.30 Harjukadun tilausajolaiturilta. Linja-auto kulkee reittiä: Vaajakoski–Joutsa–satama. Paikkoja varattu 58 hengelle. Hinta: veteraanit ja avecit 30 €/hlö, muut 40 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään ke 19.8., Kalle p. 050 542 7290 tai Raimo p. 040 768 8811. Tervetuloa!

Pohjois-Kymen alueen rakentajaveteraanit

Osastot : 029, 030, 044, 060, 162, 548 ja 579
Museomatka ti 4.8. Woikosken tehdas- ja automuseoon (www.whdgard.fi). Kokoontuminen klo 11 Valkealan ABC-asemalla, josta matka jatkuu pikkuautoilla Woikoskelle. Kysy mahdollista matka- tai muuta tukea ammattiosastoltasi. Lisätietoja ja ennakkoilmoittautumiset viimeistään pe 24.7., Matti Ravantti p. 040 537 5579 tai matti.ravatti@wippies.fi. Tervetuloa!
 Os. 060, Kouvola, veteraanikerho

Turun rakentajaveteraanit Länsi-Suomen ja Hämeen rakentajaveteraanien tapaaminen

ke 12.8. klo 10.30, Pori. Yhteiskuljetus lähtee klo 8.30 Turun aluejärjestön edestä. Turun kiintiö 25 henkilöä ja Loimaa 10 henkilöä. Ilmoittautumiset viimeistään to 30.7., Jari Aalto p. 050 404 7471 tai jari.juhani.aalto@gmail.com.

Os. 029, Kuusankoski

Rantaongintakilpailut la 15.8. klo 10–12, Korja, Kymijoki. Ilmoittautumiset klo 9.30–10 Puustellissa. Kilpailun jälkeen palkintojenjako ja kahvit Puustellissa. Tervetuloa!
 Osaston kotisivut: www.osasto029.rakennusliitto.net.
 Hallitus

Os. 051, Jyväskylä

Perinteinen retki la 15.8. Särkänniemeeseen, jäsenille perheineen. Lähtö klo 10.30 Harjukadun tilausajolaiturilta. Takaisinpäin lähdetään klo 19. Omavastuu 20 €/hlö, hinta sisältää matkan ja rannekkeen. Ilmoittautumiset viimeistään pe 31.7., Leena Lehtinen p. 040 760 5518.
 Hallitus

Os. 053, Oulu

Elojuhlat la 8.8. klo 16, Villa Salmenranta, Keulaportintie 12, Hieta-saari. Ilmoittautumiset viimeistään ma 3.8., Markku Roine p. 040 843 9669 tai Mika Soronen p. 040 747 7861. Kaikki osaston jäsenet puolisoinen tervetuloa!
 Hallitus

Os. 056, Salo

Yleinen kokous 21.7 klo 18, osaston toimisto, Helsingintie 10, Salo. Asialistalla: toimiston myynti. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
 Hallitus

Os. 064, Alavus

Risteilymeiningillä 4.–5.9. Tallinnaan. Lähtö pe 4.9. klo 12 Alavuden ABC:ltä. Tiedustelut ja ilmoittautumiset viimeistään pe 31.7. p. 040 560 1220.
 Hallitus

Os. 076, Pietarsaari

Grilli-ilta pe 14.8. klo 18 Rakentajien majalla. Tikanheittoa, makkaraa ja virvokkeita. Tervetuloa!
 Hallitus

Os. 079, Porvoo

Risteily pe 14.8. Tallinnaan, Baltic Queen. Yöpyminen laivalla. Lähtö turistipysäkillä 14.8 klo 16.30. Ruokailu laivalla. Varausmaksu 25 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään la 25.7. p. 0400 936 248.
 Hallitus

Os. 104, Helsingin

asfalttimiehet ja bitumieristäjät Rannaltaongintakilpailut la 15.8. klo 9–12, Ritokallionpolku, Munkkiniemi. Kilpailun jälkeen osasto tarjoaa ruuan.
 Hallitus

Os. 156, Harjavalta

Saunailta pe 7.8. klo 17, Eemelin sauna, Museotie, Harjavalta. Vietetään iltaa saunotellen, kahvitellen ja rupattelun merkeissä. Jäsenet perheineen tervetuloa!
 Hallitus

Os. 268, Muurame

Onkikilpailut su 9.8. klo 9–11, Ratastie, Hautalahti, Muurame. Tavarapalkintoja. Tervetuloa!
 Hallitus

Os. 614, Oulun muurarit

Ruokailuilta la 7.8. klo 18, ravintola Nallikari, Nallikarinranta 15, Oulu. Osasto tarjoaa jäsenelle ja puolisolalle kahdesta ruokavaihtoehdosta valinnan mukaan. Lisätietoja ja ilmoittautumiset viimeistään pe 31.7., Kari Mustonen p. 0400 586 862.
 Hallitus

ONNEA

90 vuotta

Väyrynen Antti 1.8., Savonlinna. Os. 063, Savonlinnan maalarit

80 vuotta

Hana Aarre Johannes 10.7., Helsinki. Os. 003, Helsinki
Siipola Martti Vilhelmi 9.6., Seinäjoki. Os. 236, Kangasala

70 vuotta

Raimo Huhtanen 5.7., Turku. Lämpimät onnitelut Me Hartelalaiset & Janne Gren, Sirpa Ek, Mika Hast

65 vuotta

Lehtola Seppo Juhani 5.8., Espoo. Os. 349, Matinkylä

KUOLLEITA

Turun Erkki Olavi

Osastomme pitkäaikainen jäsen Erkki Olavi Turunen kuoli 30.6.2015. Hän oli syntynyt 1.7.1934 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1956. Muistoa kunnioitten Os. 002, Helsingin maalarit

TAPAHTUMIA

RAKENTAJAVETERAANIEEN MATKA STRÖMFORSIN RUUKKIIN RUOTSINPYHTÄÄLLE JA MÄNTYNIEMEEEN Kymen alue

Aika: to 13.8. klo 10–15.30
Paikka: Strömforsin Ruukki (www.stromforsinruukki.fi) ja Merihotelli Mäntyniemi (www.HotelMantyniemi.fi)
Ohjelma: klo 10–12 Tulokahvit ravintola Ruukin Myllyssä. Opastettu tutustuminen Strömforsin ruukin alueeseen, työpajoihin ja pikku myymälöihin.
 12.30 Lounas Merihotelli Mäntyniemessä Pyhtäällä.
 Tutustuminen Rakennusliiton rakentamaan Mäntyniemeeseen.
 15.00 Mäntyniemen muistelot iltapäiväkahvin lomassa.
 15.30 Kotimatalle

Bussikuljetukset:

Reitti 1 (Laurilan liikenne)

klo 7.50 Kausala, linja-autoasema
 8.10 Kuusankoski, turistipysäkki
 8.20 Kouvola, linja-autoasema
 9.00 Karhula, linja-autoasema
 9.15 Kotka, linja-autoasema
 9.45 Pyhtää, ABC-asema
 10.00 Strömforsin ruukki

Reitti 2 (Vento)

klo 7.40 Ruokolahti, Rasila
 7.55 Imatra, Olavinkatu
 8.10 Joutseno, linja-autoasema
 8.25 Lauritsala, Karjalantien pikavuoropysäkki
 8.30 Lappeenranta, Peltolan koulun pysäkki
 9.25 Virolahti, linja-autoasema
 9.50 Hamina, linja-autoasema
 10.30 Strömforsin ruukki

Tervetuloa matkalle mukaan!

Rakennusliitto Kymen aluejärjestö Veteraaniryhmä

OSASTON 80-VUOTISJUHLAT

Os. 091, Kuopio

Aika: la 8.8. klo 16
Paikka: Lomarinne, Kanavanranta 28, Kuopio.
 Juhlapuhujana Rakennusliiton varapuheenjohtaja Kyösti Suokas.
 Tervetuloa rakentajat perheineen!

LOMIA

RANTAKUNNAS – RAKENTAJIEN LOMAKEIDAS

Rantakunnas sijaitsee Pohjanlahden rannalla Uudenkaupungin Pyhämään kylässä ositteessa: Kankrontie 140, Pyhämaa. Alue 12,5 hehtaaria ja rajoittuu Isojärveen. Rantaviivaa on yhteensä 600 m. Alueella on 8 mökkiä (4 vuodetta, jääkaappi, keittolevy ja kahvinkeitin), 2 saunaa, takkahuone, keitto- ja grillikatos sekä 2 wc:tä. Teltta- ja asuntovaunupaikkoja. Ympäristössä hyvät marja- ja sienimetsät, veneitä ja kalastusmahdollisuus. Varattava mukaan omat keitto- ja ruokailuvälineet sekä liinavaatteet tai makuupussit.

1.6.–1.9. välisenä aikana Rantakunnas on avoimena ympäri vuorokauden, kun taas touko-, syys- ja lokakuussa vain perjantaista sunnuntaihin.

Rantakunnaksen hinnasto:

Mökki, jäsenosasto	17 €/vrk	80 €/viikko
Mökki, liiton jäsen	20 €/vrk	100 €/viikko
Takkahuone, jäsenosasto	35 €/vrk	27 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Takkahuone, muu liiton osasto	45 €/vrk	37 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Asuntovaunu ilman sähköä	9 €/vrk	
Asuntovaunu sähköllä	11 €/vrk	
Saunatunti 2 aikuista + lapset	4 €, ylimeneviltä lisähinta 1 €/hlö	
Asuntovaunu, kesä	230 €	
Asuntovaunu, sähkö kwh	0,18 €	
Vene, päivä	4 €	
Teltta, vuorokausi	5 €	

Tiedustelut ja varaukset Jari Aalto p. (02) 873 197 tai 040 547 6879.

HYVINVOINTILOMIEN LAPSIPERHEIDEN LOMAJAKSOT 2015**Lomakeskus Huhmari**

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla, Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa.

Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen.

Joululoma	Hakuaika päättyy	Ostavastuu
22.–7.12.	11.9.	100 €/aikuinen/alle 16-vuotiaat maksutta

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Täytä hakemus huolella, puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Huom! Myös lasten henkilötunnus on oltava hakemuksessa täydellisesti. Sähköisen lomahakemuksen voit täyttää myös Hyvinvointilomien kotisivujen kautta www.hyvinvointilomat.fi

Matkakuluista ja mahdollisten retkien kustannuksista lomalaiset vastaavat itse.

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMIEN TYÖTTÖMIEN PUHTIA ARKEEN -LOMAJAKSOT 2015**Lomakeskus Huhmari**

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla, Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen. Matkakuluista ja mahdollisten retkien kustannuksista lomalaiset vastaavat itse.

Lomajakso Hakuaika päättyy Omavastuu aikuiselta

2.–7.11.	24.7.	50 €/hlö
----------	-------	----------

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Täytä hakemus huolella, puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Sähköisen lomahakemuksen voit täyttää myös Hyvinvointilomien kotisivujen kautta www.hyvinvointilomat.fi

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetuomistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinä Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset Nordea, Danske Bank, Osuuspankki, Tapiola, S-Pankki, Handelsbanken, Aktia, Säästöpankki tai Pop.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i Nordea, Danske Bank, Osuuspankki, Tapiola, S-Pankki, Handelsbanken, Aktia, Säästöpankki eller Pop.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___
___/___/20___	-	___/___/20___

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÄRDLEDIG

OMAIHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÄRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEUVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimistoon työnhakijaksi. Ansiöpäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiöpäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna olemisen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyyssä aikana 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehdot kerryttäviä viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 154 euroa kuukaudessa.
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuusia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyyssä aikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päivärahahakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista

on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika. Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomistai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

– Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.

– Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehdotukseen eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan ansioturvan päivärahahakemuslomakkeella. Hakemuslomakkeita saat TE-toimistosta tai liiton aluetoimistosta. Ansiöpäivärahan esihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä myös sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsiointin kautta voit toimittaa liitteitä ansiöpäivärahahakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta. Lisäksi jatkohakemuksen voi toimittaa puhelimitse puheentunnistuspalvelun kautta, mikäli olet kokonaan työtön tai kokonaan lomautettu.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaikkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikorotusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mu-

kaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyvä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kolme.
 - Normaalia neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin, kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työkätköjä, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta niitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös aluetoimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blir arbetslös på TE-byrån som arbetssökande. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningstid på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1 154 euro i månaden.
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuellt frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det framgår när anställningsförhållandet började och sluta-

tade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

– Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.

– Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Du ansöker om dagpenning på blanketten för ansökan om inkomstrelaterad dagpenning. Du får blanketter på TE-byrån eller förbundets kretskontor. Du kan göra den första ansökan om inkomstdagpenning och även de fortsatta ansökningarna elektroniskt via vår tjänst eAsiointi. Via eAsiointi kan du skicka in bilagor till din ansökan. Du kommer in på tjänsten eAsiointi genom att logga in via arbetslöshetskassans hemsidor, www.rakennuskassa.fi eller via Byggnadsförbundets hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du kan också skicka in din fortsatta ansökan per telefon via röstidentifieringstjänsten, om du är helt arbetslös eller helt permitterad.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarincomester ska du bifo-

ga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig tre fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan aneckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidsarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska noggrant fylla i alla punkter i ansökan, så att vi inte blir tvungna att returnera dem till dig för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

Teeveen tulevaa ohjelmistoa:

MTV3 12.20 lauantai 25.7. **Lentävät luupäät**

Töllön kesäohjelmisto on suunniteltu jälleen sellaiseksi, että fiksuille katsojille tarjoutuu tilaisuus tyhmän huumorin tilastolliseen vertailuun. **Spede Pasanen** tyylilajin kuopiolainen auteur on kirjoittanut ja ohjannut teoksen, joka nähdään tv:ssä nyt kolmannen kerran. (Juonen ymmärtäminen edellyttää videotiistöjä.) Vuonna 1984 valmistunut elokuva on kerännyt teattereissa 81 007 katsojaa, mikä jää vain 18 993 tasaluvusta.

MTV3 12.40 lauantai 18.07. **Pöhlölä**

Kuudetta kertaa tv:ssä esitettävä komedia ammentaa aiheensa puupäisyydestä. Käsikirjoituksen on raapustanut kuopiolainen Spede Pasanen, ja ohjauksesta vastaa aivoriihi **Pertti Reponen, Heikki Kinnunen** ja **Taavi Kassila**. Joulukuksi 1981 valmistuneen komedian katsojamäärä teatterikierroksella on ollut jotakuinkin 157 497. Kansanperinnekuvaus on filmattu Ilolan ulkoilmamuseossa Porvoossa, joten se voi huvittaa myös tymepeistöä.

Teeveen menevää ohjelmistoa:

Sub 21.00 tiistai 4.8. **Nuija ja tosinuija**

Amerikkalaisen hölmöyden lipunkantajia ovat **Peter** ja **Bobby Farrelly**. Veljesten vuonna 1994 valmistunut esikoisohjaus nähdään Suomen tv:ssä jo kahdeksannen kerran, joten sen juonenkäänteet alkavat olla tuttuja Rakentajalehden kestotilaille. Tollouden maailmanlaajuisesta suosiosta kertoo, että raina on poikunut piirrossarjan, esiosan sekä jatko-osan. Alkuperäisteos on tuottanut 17 miljoonan dollarin budjetilla 247 miljoonaa taalaa.

MTV3 14.40 sunnuntai 26.7. **Sekaisin Marista**

Farrellyn veljesten piposta on lähtöisin myös vuoden 1998 ääliötarina, jonka suomenkielinen nimi on ennalta arveluttava sanaleikki. Elokuva paitsi haperua aivoja myös kyseenalaistaa koulunkäynnin, sillä sen 23 miljoonan dollarin alkupääoma on vaihtunut teatterien lippuluukuilla 370 miljoonan potiksi. Yleisradion valituksellinen tehtävä korostuikin entisestään, kun MTV näyttää huumorikomedian jo neljänentoista kerran.

TULOSSA TEATTEREIHIN
Ted 2 Ensi-ilta pe 17.7.

Kun idiottifarssi yhtyy oikeussalidraamaan, tuloksena on Ted 2, sinänsä johdonmukainen jatko-osa kolmen vuoden takaiselle menestysleffalle Ted 1. Avioliiton satamaan ankkuroitunut nallekarhu toivoo elokuvassa perheenlisäystä, mutta esineeksi luokiteltuna sen on todistettava inhimillisyytensä ennen kuin huoltajuus hyväksytään. Viranomaiset eivät näet tajua, että typeryytensä jos mikä on ihmismäinen ominaisuus.

Lehdestä reväistystä

Hyviä uutisia rakentajille?

Antero Mukka kirjoittaa kolumnissaan *Helsingin Sanomissa* sunnuntaina 12.7.2015 tärkeästä asiasta: kun väki keskittyy yhä enemmän kasvukeskuksiin, jää tyhjiilleen "huonommilla alueilla" jopa hurjimmillaan miljoona asuntoa, joita ei välttämättä kannata edes korjata. Pankit ovat jo reagoineet tilanteeseen niin, etteivät syrjäseuduilla sijaitsevat asunto-osakeyhtiöt välttämättä saakaan korjauslainaa.

Toisaalta se Suomen pala palalta uusiksi rakentaminen tarkoittaa hommia rakennusallalle. Kun rakennetaan tiiviitä ja ekologisista metropoleja, laulaa sirkkeli kauniisti osaavalle tekijälle.

Muinainen ja nykyinen rakentaminen

Palasin töihin puolen vuoden lomautuksen jälkeen. Tuolainen loma antaa perspektiiviä työhön. Kiire ja lomailmat ei oikein sovi yhteen. Pitkällisen pohtimisen jälkeen olen tullut siihen tulokseen että rakentaminen on ihan mukava ajanviete. Muutamia muutoksia kaipaisin. Työaikaan pieni muutos, kuusituntinen päivä sopisi paremmin. Neli-päiväinen viikko mahdollistaa kesänvieron osa-aikaisesti. Aikatauluihin sellainen muutos, että kiire katoaa.

Vielä kun ansiotason saisi kohdalleen, alkaisi rakentaminen vaikuttaa inhimilliseltä. Sellainen 5 000 euron kuukausipalkka olisi sopiva tuolla lyhyemmällä työajalla.

Jos ansiotasoa vertaa siihen, kun aloitin rakennuksilla vuonna 1982, muutos on suuri. Silloin aloitteleva rakennustyöläinen tienasi Kiteellä noin 20 mk/tunti. Kolmen kuukauden jälkeen palkka nousi reilusti. Savukeaski maksoi 5 mk, pitkä tuoppi keskisolutta 2,75 mk. Nyt tuntuu 20 € tuntipalkka olevan lähestulkoon saavuttamaton autuus, ainakin joutuu riitelemään toimitusjohtajan kanssa. Puolen litran tuoppi keppanaa maksaa reilun vitosen, samoin savukeaski. Jos ansiotasoa vertailee tuolla minun henkilökohtaisella ostoskorillani, raudoittaja tekee nyt töitä halvemmalla kuin aloitteleva rakennusmies vuonna 1982. Mikäli haluaisi saman ansion oluena, pitäisi tienata 43 euroa tunti. Sillä pääsisi 24 tunnin työviikolla reiluun 4 000 €/kk-palkkaan.

Asuntojen hinta on seurannut ansiotasoa. Jos 1980-luvulla teki omakotitalon alle 200 000 markalla, nyt sen tekee reilulla 200 000 eurolla, mitä olen kavereiden talopro-

jektien kustannuksia seurannut. Tilastokeskuksen virallinen kerrostalojen hintaindeksi on nousut vuoden 1983 satasta hiukka vajaaseen kahteen sataan. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen mukaan neliövuokra on noussut vuoden 1982 kolmesta eurosta/neliö nykyiseen reiluun kymppiin/neliö.

Harva töitä kuitenkaan rahasta tekee, joten ansiotason romahdus ei haittaa.

Työtahdin muutos on pahempi juttu. Muinaisuudessa istuttiin kiireemmän ajaksi ja odotettiin kunnes kiireet menevät ohitse tai pomo tuli tarjoamaan 300 markan piiskarahaa. Nyt ei piiskarahan tarjoajia kuulu. Pumppuauto tulee ennen tuotantopalkintoja, pomo olettaa laatikon olevan raudassa ilman mitään bonuksia.

Myönteisiä muutoksia on työturvallisuuden korjaaminen ja työpaikkajuopottelun loppuminen. Aikoinaan perjantaina oli vaikea löytää ajokuntoista miestä, nyt jokainen voisi puhaltaa nollat työmaan portilla. Turvakengät, kypärät ja suojalasit on ainakin suuremmilla työmailla joka miehellä. Noita osaa arvostaa kun muistaa, kuinka nuoruudessa hyppäsi lenkkarit jalassa anturan päältä neljän tuuman naulaan.

Eräs muutos on kulunvalvonta. Se toi viime vuonna miljardin lisää verotuloja valtiolle harmaan talouden vaikeutumisen seurauksena. Kyse on Rakennusliiton ja erityisesti **Kyösti Suokkaan** ajamasta projektista, joka on ainutlaatuisen koko Euroopassa. Tosin sen saman miljardin **Urpilainen** lahjoitti yhteisöveron alennuksella veroparatiiseihin. ■

Auvo Rouvinen
Punakynä
Kitee

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4
PL 307, 00531 Helsinki

1.6.–31.8.
ma-pe klo 8.30–15.15

Vaihde 020 774 003

sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Rakennusalan Työttömyyskassa

Siltasaarenkatu 4,
00530 Helsinki

sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennuskassa.fi

Keskustoimisto on suljettuna 22.6.–24.7.

(5 viikkoa)

Palvelunumerot

1.6.–31.8.
ma-pe klo 8.30–15.15

Jäsenasiat
020 690 231

Työehtoasiat
020 690 232

Työttömyyskassa
020 690 230

Takaisinperintä
020 690 250

Palvelunumeroihin soittaessa
puhelu maksaa lankapuhelimella
paikallisverkkomaksun ja matka-
puhelimella matkapuhelinmaksun.

**Työttömyyskassan
päiväraahakemukset
toimitetaan osoitteella:**

Rakennusalan
työttömyyskassa/
Skannauskeskus
PL 135, 70101 Kuopio

**Jäsenrekisteriin
toimitettavat asiakirjat
toimitetaan osoitteella:**

Rakennusliitto ry/
Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Toimistojen aukioloajat

Toimistot avoinna
maanantaisin ja tiistaisin
8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto
avoinna
ma-to 8.30–12.00
13.00–16.30
pe 8.30–12.00
13.00–15.30

TOIMINTA-ALUEET

**ETELÄINEN
UUDENMAAN ALUETOIMISTO**
Siltasaarenkatu 4,
00530 Helsinki

Lahden toimisto,
Hämeenkatu 32
15140 Lahti
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

**LÄNTINEN
HÄMEEN ALUETOIMISTO**
Tampereen toimisto,
Sorinkatu 4,
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto,
Birger Jaarlinkatu 18 B,
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO
Liisankatu 18,
28100 Pori
Toimisto suljettuna 29.6.–24.7.
(4 viikkoa)

TURUN ALUETOIMISTO
Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku
Toimisto suljettuna 13.7.–24.7.
(2 viikkoa)

**ITÄINEN
ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO**
Kirkkokatu 1,
70100 Kuopio

Joensuun toimisto,
Torikatu 30,
80100 Joensuu
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

Mikkelin toimisto,
Vuorikatu 11 A 6,
50100 Mikkeli
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

KYMEN ALUETOIMISTO
Salpauuselänkatu 60 C,
45100 Kouvola

**VÄLI-SUOMI
KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO**
Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä

POHJANMAAN ALUETOIMISTO
Pitkäkatu 43
65100 Vaasa
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

**POHJOINEN
KAINUUN ALUETOIMISTO**
Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

LAPIN ALUETOIMISTO
Kemin toimisto,
Keskuspuistokatu 50,
94100 Kemi
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

Rovaniemen toimisto,
Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

OULUN ALUETOIMISTO
Rautatienkatu 40
90120 Oulu